2/168 ■ Februarie 2017 ■ Anul XIV

Cafeneaua literară



Prozatorul Lică Vulpești

L-am cunoscut acum mai bine de 40 de ani, în Cenaclul literar *Liviu Rebreanu*, al Palatului Culturii Pitești. Eram tineri... Lică era un prozator al universului rural. Prozele lui erau pline de semnificaţie, de tâlcuri și uneori de umor. Autorul scria cât se poate de firesc, iar nu sofisticat, căznit.



Om aşezat, pozitiv, aproape întotdeauna capabil să te primească cu un cuvânt bun, încurajator. Un om modest, care nu se băga în față nici în profesiunea lui, aceea de profesor, nici printre scriitori. De mai multe ori i-am cerut câteva proze pentru a le publica în *Cafeneaua literară*. De fiecare dată se declara încântat, însă abia dacă a reușit de vreo cinci ori să îmi aducă textele promise, pentru că el nu utiliza netul.

La 70 și 75 de ani a fost serbat de Centrul Cultural Pitești. Aceste momente aniversare l-au bucurat. Prozatorul Ion Lică Vulpești este cuprins, împreună cu ceilalți membri ai Filialei Pitești a USR, în volumul *Antologia scriitorilor piteșteni*, editată de Centrul Cultural Pitești în anul 2013.

Am pierdut un prieten, un om moral, care nu ezita să își sprijine colegii la necaz și alături de care puteai să treci marea.

Virgil DIACONU

---

supliment **ARTE POETICE**

7 poeţi:

Paul ARETZU
Marian BARBU
Jacques BREL
Gheorghe DOBRE
Nora IUGA
Valeria MANTA TĂICUŢU
Octavian DOCLIN

Scriitorul ION LICĂ VULPEȘTI a trecut Styx-ul





Ne-a părăsit așa, într-o zi de duminică (29 ianuarie) a anului abia început, 2017. A trecut hotarul spre cealaltă lume cu fizionomia omului încremenit în odihna veșnică, deși doar cu ceva ore și zile mai înainte se întâlnise cu prieteni și cunoscuți dornici să-l revadă în zilele următoare.

Prozatorul și profesorul Ion Lică Vulpești a făcut să vibreze cu fluierul condeiului lumea satului românesc. Om discret și modest, își măsura bine cuvintele și când vorbea, și când scria. A strunit cu măiestrie și condeiul și fluierul. Când doinea, ochii i se umpleau de lacrimi.

Născut la 10 iunie 1939 în satul Vulpești, comuna Dobroteasa, județul Olt, a absolvit școala primară în localitatea natală, apoi gimnaziul în Drăgășani și Slatina, după care liceul în Anina, județul Caraș-Severin. Studiile superioare le-a urmat la Institutul de Limbi Străine și Facultatea de Filologie, secția Limba și Literatura Română, la Universitatea din București.

S-a stabilit în Argeș în 1967, desfășurând activitate didactică la școlile din Tigveni și Merișani, și la liceele „Mihai Viteazul" și „Zinca Golescu" din Pitești. Între anii 1990-1991 a fost Inspector școlar general la Inspectoratul Școlar al Județului Argeș. O vreme a fost președintele Cenaclului literar „Liviu Rebreanu" din Pitești (devenit ulterior fundația cu același nume), apoi redactor-șef al ziarului *Curierul de Argeș*. A fost primit membru titular în Uniunea Scriitorilor din România în 1989.

După debutul literar cu proză scurtă în revista *Luceafărul* (1966), a urmat debutul editorial cu volumul „Ziua cu gândurile în hățuri" (1981), apoi celelalte volume: „După-amiază cu cai" (1987), „Dom' Petrică și celelalte" (1991), „Mireasa cu mâna ruptă" (2000), „Prințul cenușiu" (2001), „O poală cu ouă" (2006). Ultima carte, lansată la Centrul Cultural Pitești în 2016, s-a intitulat „Dintr-o palmă", prilej cu care autorul a mărturisit la cea din urmă întâlnire cu cititorii: „De scris, scriu, dar de tipărit nu mă grăbesc niciodată".

În 1978 a primit Premiul Național pentru Proză al U.S.R. și al revistei *Luceafărul*, iar în 2008, premiul al II-lea la Festivalul de carte satirică „Vasile Militaru". Numele său va străluci în literatura română alături de alți prozatori talentați.

Când unicul său fiu i-a dăruit un nepoțel, scriitorul a fost cuprins de o imensă bucurie. A murit împăcat că are cine să-i ducă numele mai departe. Slujba de înmormântare a fost oficiată în biserica Cimitirului „Sf. Gheorghe" din Pitești, de către un sobor de șase preoți, alături de familia îndoliată aflându-se profesori de la Universitatea de Stat din Pitești, scriitori, prieteni apropiați etc.

Personalitatea i-a fost evocată în cuvinte emoționante de un fost coleg de breaslă întru filologie și prieten apropiat, care a transmis, prin mesajul profesorului Guga, din partea scriitorilor din Sibiu și a revistei *Cenaclu*, un ultim omagiu.

Plecarea sa în călătoria fără întoarcere lasă un mare gol nu doar în inimile celor care l-au cunoscut și apreciat, dar și în cultura argeșeană.

Cu toții am pierdut, cum frumos spunea poetul Virgil Diaconu, „un om moral, care nu ezita să își sprijine colegii la necaz și alături de care puteai să treci marea".

Prof. Vasile GHIȚESCU

Lumea de aramă a artistului Constantin Samoilă



Înviat ca Lazăr, după un puseu de hipertensiune de 30 cu 17, artistul Constantin Samoilă expune exuberant pe simezele Bibliotecii Județene Argeș. Are 78 de ani și o poftă nebună de viață. Arhitectura și portul popular din zona Muscel, legendele locului și relația cu sacrul îi ocupă mintea, sufletul și timpul și-i frământă palmele. Donează tot ce lucrează. Sarafanul, pe care cu gingășie m-a rugat să-l port la vernisajul de joi, 26 ianuarie, a fost țesut la război de-o bătrână cu har din Corbi. I l-a dăruit soției, acum 50 de ani, cu un gând, dar mai ales cu o dorință anume. Și astăzi, Constantin Samoilă trăiește din gândul și din dorința aceea.

Cele 24 de lucrări, expuse până la jumătatea lui februarie, au fost realizate în 2016. Ele se adaugă celor peste 300, răspândite prin țară. Inginer constructor, profesie din care s-a pensionat în urmă cu 20 de ani, Constantin Samoilă și-a trăit pasiunea artistică fără rest. Prima expoziție personală a avut-o în 1972, la București. Prima expoziție notabilă din Pitești a fost în 1988, la aniversarea de 50 de ani a Casei de Cultură a Sindicatelor.

Muzeul din Poenărei, locul nașterii sale, Biserica și Muzeul de la Corbi, Căminul Cultural din Stănești, Biblioteca de la Domnești, Muzeul Municipal din Curtea de Argeș și cel Județean de la Pitești au primit în dar lucrări peste care Constantin Samoilă a suflat viață. Și nu doar despre metaloplastie este vorba, ci și despre icoane pe sticlă, grafică și artă metamorfozată.

Vernisajul de la Biblioteca Județeană Argeș a câștigat în emoție prin recitalul susținut de Ansamblul vocal „Doruri argeșene", în cadrul căruia artistul plastic evoluează în calitate de solist și de recitator, cu același patos care-l apără, ca o armură, de anonimat.

Denisa POPESCU

Virgil DIACONU

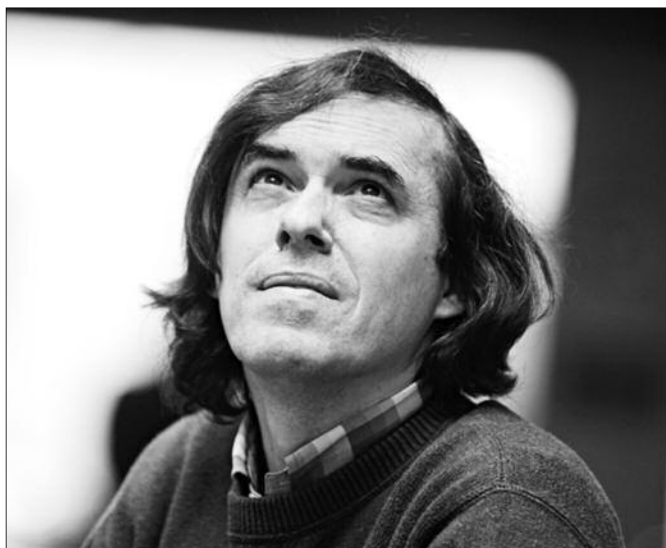
Premii mari pentru poeți mici *sau* Glorioleta lui Mircea Cărtărescu



Mircea Cărtărescu este câștigătorul celei de-a XXVI-a ediții a Premiului Național de Poezie „Mihai Eminescu" pentru Opera Omnia. Nicolae Manolescu, preşedintele Uniunii Scriitorilor din România și totodată președintele juriului de acordare a acestui premiu, i-a înmânat poetului cununa de lauri la Botoșani, în seara zilei de 15 ianuarie. În acest fel, autorul volumului *nimic* (cu *n* mic...) a intrat în posesia sumei de 30.000 de lei (din partea municipalității botoşănene) şi a titlului de cetăţean de onoare al oraşului Botoșani. Acceptarea acestei înalte distincții ne arată că Mircea Cărtărescu s-a împăcat cu sistemul de premiere și juriul său, după ruptura produsă în anul 2016, când poetul a refuzat nominalizarea la premiu.

Laudatio a fost rostit de criticul Ion Pop. Pentru ediția din acest an a marelui premiu au fost nominalizaţi opt poeţi – Mircea Cărtărescu, Ovidiu Genaru, Ioan Moldovan, Aurel Pantea, Marta Petreu, Cassian Maria Spiridon, Liviu Ioan Stoiciu și Lucian Vasiliu.

Juriul, neschimbat de mai mulți ani, care l-a stabilit ca laureat pe Mircea Cărtărescu a fost format numai din critici: Nicolae Manolescu (preşedinte), Mircea Martin, Cornel Ungureanu, Ion Pop, Al. Cistelecan, Mircea A. Diaconu și Ioan Holban.



De ce se exclude din start participarea unor potențiali competitori pentru a-i favoriza pe alții?

Întotdeauna m-am întrebat cum ajungi să fii nominalizat și, mai departe, să fii laureatul Premiului Național de Poezie „Mihai Eminescu" pentru Opera Omnia. Și iată ce aflu din presă. Laureatul premiului de poezie de la Botoșani este hotărât de un juriu pe baza nominalizărilor făcute în urma unui sondaj național, realizat de Fundaţia Culturală Hyperion Botoșani în toate filialele Uniunii Scriitorilor. Nominalizările se fac, aşadar, de către filialele USR, iar fundaţia cu pricina le adună și le propune juriului. Dar s-au întâlnit vreodată cu adevărat membrii filialelor USR pentru a răspunde acestor „sondaje"? Sunt semne că nu. Și dacă nu filialele fac nominalizările din care se alege câștigătorul, atunci cine face, de fapt, nominalizările? La bunăvoia cui sunt ele?

Spre deosebire de această misterioasă metodă a nominalizării „prin sondaj", care pare să fie unul de-a dreptul imaginar, alți scriitori cred că un premiu de anvergură *națională* atât de important ar trebui să fie acordat în urma unei *competiții* într-adevăr naționale, adică una la care pot să participe toți poeții care se simt capabili. *De ce, prin sistemul actual de selecție a nominalizaților, se exclude din start participarea unor potențiali competitori pentru a-i favoriza pe alții?* Cine ar putea crede de exemplu că, după ce s-a recuzat anul trecut de la premiu, Cărtărescu nu a fost nominalizat în acest an tocmai pentru a fi premiat?

Mircea Cărtărescu, premiat pentru texte produse prin imitație sau plagiere

Dintre poeții astăzi în viață, Mircea Cărtărescu este cel mai premiat poet. De aceea, mi se pare interesant să ne facem o idee despre cum arată cea mai apreciată şi premiată poezie de către critica literară românească.

Încă de la începutul activității sale literare, poezia lui Mircea Cărtărescu a fost influențată nu doar de poezia colegilor săi din *Cenaclul de luni*, ci și de scriitori străini. În volumul de debut *Faruri*, *vitrine*, *fotografii* (1980) este cuprins de exemplu poemul *Căderea*, dedicat lui N. Manolescu, un poem care plagiază pagina 194 a volumului *Viaţa şi opiniile lui Tristram Shandy*, autor Lawrence Sterne (ELU, 1969). Drept urmare, volumul *Faruri*, *vitrine*, *fotografii* al lui Mircea Cărtărescu a primit Premiul pentru debut al USR. Un premiu acordat, aşadar, şi pentru *plagiat*!

Dezvăluirea plagiatului în presa literară a vremii nu a condus la nimic. Nici semnalările ulterioare, de după Revoluție, ale acestui plagiat, nu au știrbit cu nimic imaginea

de poet de top a lui M.C. și nu au determinat retragerea premiului, așa cum ar fi fost normal. Proptelele lui M.C. erau prea puternice, așa că poetul a rămas pe vecie, spre surprinderea breslei scriitorilor, cu un premiu fraudulos.

În anul 1990 Mircea Cărtărescu publică volumul de versuri *Levantul*, o epopee eroicomică de secol XVII, pentru care primește Premiul Uniunii Scriitorilor și Premiul Academiei.

Levantul este însă o carte de versuri concepută în umbra altor poeți, prin *imitarea poeziei acestora*. Iată spre exemplu câteva versuri din volumul semnat de levantin:

O, Levant, Levant ferice, cum nu simţi a mea turbare,
Cum nu vede al tău ochiu cu văpăi de chihlimbare
Noaptea tulbure din pieptu-mi, zbuciumul ce am în sîn,
De cînd sunt deştept pe lume,
de cînd ştiu că sunt român!
Cum n-am ochii mii, ca Argus, ca cu mii de lăcrimioare
Să jelesc ticăloşita a poporului meu stare
Peste care lupi şi pardoşi s-au făcut stăpîni deplin,
Zgîriind cu gheare lunge al Valahiei drag sîn!

Mircea Cărtărescu imită în acest fragment, ca și în alte zeci de pagini, poezia unui poet român destul de știut... Nu ne sună cunoscut ritmul, lexicul, sintaxa acestor versuri? Dar imitarea poeziei câtorva poeţi predecesori, români sau străini, constituie regula de construcţie a întregului volum *Levantul*.

Dacă M.C. citește poezie, atunci el o face cu intenţia expresă de a-i imita pe poeții citiți, de a extrage din ei „propria" poezie... Astfel, Mircea Cărtărescu imită, prelucrează, pastişează şi parodiază în volumul de versuri *Levantul* lexicul, temele, ritmul, rimele, sintaxa, simbolurile lui Eminescu, ale poeţilor *pre* şi *post*eminescieni (Anton Pann şi, respectiv, Ion Barbu etc.) sau ale unor poeţi străini (Byron, Baltrusaitis, Borges), alcătuind din aceste imitații şi pastişe-parodii o epopee eroicomică *retro postmodernistă*, fără nerv poetic, cărturărească, prozaică, imensă, obositoare. Aşa încât *Levantul* apare ca fiind consecinţa unor *influenţe* şi *imitaţii poetice*. Nu merită volumul *Levantul*, care imită poezia altor poeți, Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu" pentru Opera Omnia?

Creativitatea poetică a lui M.C. se manifestă mai cu seamă atunci când se află în faţa unor texte poetice concepute de alții – *Levantul* este fabricat tocmai prin *imitarea* şi *prelucrarea* poeziei altor poeţi. „Eu am imitat tot ce am citit", spune Mircea Cărtărescu, declaratul şi autodeclaratul lider al generației '80, cu privire la poezie, într-o emisiune la TVR 1, în octombrie 2010, sigur de faptul că religia postmodernistă la care a trecut este cu adevărat arta *poeziei*. Tehnica *postmodernistă retro*, așadar tehnica imitaţiei, a prelucrării poeziei altor poeţi, este considerată de M.C arta marilor scriitori.

„E oribil să scrii dacă nu vezi deja literele pe pagină, prin hârtia de calc, căci marii scriitori sunt copişti şi caligrafi, iar cei proşti sunt originali" (*Zen*, jurnal 2004-2010, Humanitas, 2011),

spune Mircea Cărtărescu după scrierea *Levantului*, punctând în acest fel faptul că *postmodernismul retro* pe care îl practică este în mod esenţial o *imitare* a unor modele poetice şi că el, care face acest lucru, este un mare scriitor... Sub hârtia de calc pe care levantinul își scrie versurile se văd versurile altor poeţi, „căci marii scriitori sunt copişti şi caligrafi, iar cei proşti sunt originali".

Dar faptul că sub hârtia de calc a lui Cărtărescu se văd versurile altor poeți nu este nicidecum o glorie, pentru că la această tehnică nu apelează decât poeții lipsiți de viziune proprie, poeții care nu au capacitatea de a produce poezie prin propriile forțe creatoare. Iar dacă marii poeți sunt inconfundabili prin viziunea și originalitatea lor, *Cărtărescu este confundabil cu toți poeții din care se inspiră, pe care îi imită*. Fără a fi nicidecum de valoarea lor, tocmai pentru că îi imită. Ideile estetice ale lui M.C. sunt idei antipoetice, idei crematorii.

Nu merită acest mod de a concepe poezia prin imitarea, prelucrarea sau plagierea operelor altor poeți sau prozatori Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu" pentru Opera Omnia?

Oricum, este de remarcat faptul că, dintre poeții nominalizați la Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu" pentru Opera Omnia în ediția 2017, *poetul nominalizat și premiat Mircea Cărtărescu este singurul care își concepe poezia prin imitarea, prelucrarea sau plagierea unor creații semnate de alți poeți sau prozatori.*

Volumul de versuri nimic *sau* poetica nimicului

La început, Cărtărescu a fost influenţat de poezia colegilor săi din *Cenaclul* studenţesc bucureştean *de luni*, mai precis de Traian T. Coşovei, Florin Iaru şi Alexandru Muşina, cărora le-a preluat conceptul.

„Am reuşit în cele din urmă să înţeleg formula lor [poezia optzecistă] şi să o pot folosi", spune marele premiat. Dar să citim câteva versuri semnate de Cărtărescu, scrise în perioada 1988-1992, culese din volumul *nimic* (cu *n* mic), publicat la Editura Humanitas, Bucureşti, 2010, pentru a vedea la ce rezultate concrete ajunge sincronizarea cărtăresciană cu poezia optzecistă:

„şi am sărit la geam: pe bune, ningea" (p. 38).
„Zâmbeşte-mi şi tu şi mi se rupe de tot" (p. 45).
„o femeie mişto, pulpe mişto" (p. 57).
„Tristuţ deci, pentru că vremea s-a-nchis" (p. 80).
„Văd în schimb o fată tânără şi dulce într-un tricou mişto." (p. 95).
„era aşa mişto încât mi-a ars inima" (p. 96).
„Mişto e Calea Moşilor privatizată." (p. 100).
„E foarte mişto Calea Moşilor." (p. 102).
„Mai demult iubeam constelaţiile,
azi mi-e perfect perpendicular." (p. 103).

Dar să urmărim şi câteva exemple în care Cărtărescu leagă „poetic" versurile:

„Am fost pe la CR, la amici
pe tot drumul m-am uitat după femei şi gagici
cu negri colanţi pe sub fuste de blugi" (p. 62).

Câtă sensibilitate, câtă magie... „Poezia de dragoste" a lui M.C. este populată de o mulţime de „gagici", pe care poetul le întâlneşte în călătoriile sale cu autobuzul sau pe jos. Uneori, „poezia de dragoste" a lui M.C. ne oferă un fel de instrucţiuni sexuale pentru adolescenţi:

„femeile sunt interesante
până în 20 şi peste 30 de ani
cu 5 ani înainte şi 5 după (...)". (p. 17).

Concluzia la care Cărtărescu ajunge în clipele lui de singurătate de apartament este fără îndoială remarcabilă, profundă.

Nu merită aceste versuri Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu” pentru Opera Omnia?

Când autorul nu cade în mirajul *gagicilor*, magnetofonul *Kashtan* îi produce adevărate revelaţii:

„adesea, când plec de la şcoală mă opresc la electronice
la Doamna Ghica
şi mă uit la frumosul, făgăduitul meu magnetofon,
la figura lui simpatică pătrăţoasă
la rolele lui inteligente şi blânde (...) (p. 16).

Stupidităţi de felul acesta, prezente în toate textele din volumul *nimic*, nu trebuie să ne surprindă prea mult, pentru că Mircea Cărtărescu scrie, în fond, un fel de odisee a nimicului, cu „role inteligente şi blânde”, cu „femei şi gagici”, cu „ghete adidas” şi „jackă de piele”, cu vedetele muzicale ale anilor ’80-’90, cu străzile şi mijloacele de transport ale Capitalei etc.

În această poezie realitatea/lumea nu este nici transfigurată, nici scociorâtă în vreun fel, iar abundenţa de elemente aparţinând realului minor exclude orice urmă de metafizic, iluzie, poetic, stranietate, mitos, emoţie, viziune, ceea ce ne arată că lucrurile nu reușesc să se lege într-un plan superior, într-o viziune sau emoţie. Poezia din volumul *nimic* exprimă, de fapt, *gradul zero al imaginației și sensibilității poetice*. Textele în versuri semnate de Cărtărescu nu ne surprind artistic şi existenţial, nu ne tulbură în niciun fel, *locul comun* este regula, afixiantă, a fiinţei lor. Cărtărescu vede lumea strict epidermic, ca un şofer.

Moşit de critici bine plasaţi în literatura română încă din ieslea *Cenaclului de luni* (anii ’80) şi până azi, Mircea Cărtărescu este fără îndoială cel mai promovat autor, pe toate canalele ştiute şi neştiute.

Cărtărescu, cel canonizat în manualele şcolare cu *Poema chiuvetei*, este răsfăţatul celor mai multe concursuri şi favoritul excursiilor literare în străinătate, este poetul care „ne reprezintă” în lumea occidentală pe banii neoccidentali ai instituţiilor de cultură româneşti. M.C. este scriitorul român în care Statul a investit cele mai mari sume de bani de la Ienăchiţă Văcărescu încoace, în speranţa că i se va oferi Premiul Nobel, după cum aflăm din articolul lui din *Cotidianul*, publicat în data de 08 octombrie 2012:

„Documentele oficiale intrate în posesia noastră scot la iveală faptul că numai pentru traduceri, deplasări şi drepturi de autor, Mircea Cărtărescu a primit de la Institutul Cultural Român, doar între anii 2009-2012, uriaşa sumă de 4.086.887.500 lei, bani proveniţi de la bugetul statului!”

Cât despre cărţile sale de poezie, nu cred că vom găsi două titluri care să nu fi fost premiate de USR și alte instituții de cultură importante.

Cert este că fără efortul unei armate de criticatori, care betonează temelia deja pusă în tinereţea versificatorului, Cărtărescu ar fi rămas, ca poet, de-a dreptul anonim. Ca poet, Cărtărescu este în mod vizibil un produs al marketingului literar, iar nu al harului poetic. Când acest marketing va dispărea, va dispărea și calitatea de poet a levantinului.

Până atunci nu avem decât să înregistrăm faptul că deși poezia lui Cărtărescu este de-a dreptul modestă, artificială, contrafăcută, căznită, prozaică, inspirată de poezia altor poeţi, vidă de imaginaţie şi emoţie, o consecinţă expresă a unui susţinut *act de voinţă* şi a unor *lecturi exprese*, acestui autor i s-au acordat totuși cele mai importante premii ale culturii române. Cine are atâta putere încât să orchestreze lucrurile în acest fel? Oricum, se vede că arta de a crea poezie pe hârtia de calc este astăzi cât se poate de apreciată.

„Poemele mele de-acum seamănă cu cele ale tuturor poeţilor proşti” *sau* Conștiința de sine cărtăresciană

Faptul că poezia despre care vorbim este lipsită de substanţă poetică şi viziune o ştie foarte bine însuşi Cărtărescu. În nota de jurnal din 13 februarie 1990 M.C. declară cu privire la volumul *Levantul* (1990):

„Ce lipseşte din tot ce scriu: excesul, implicarea, emoţia. Poemele mele de-acum seamănă cu cele ale tuturor poeţilor proşti, pentru că un poem bun trebuie să fie patetic, chiar dacă la un mod superior…” (*Jurnal*, Humanitas, 2001, p. 15).

Cine l-ar putea contrazice în această evaluare pe Mircea Cărtărescu? Cel care mai înainte se înfrupta din gloria *copistului* care îşi elaborează opera pe hârtia de calc aşezată peste operele mai marilor sau mai micilor poeţi recunoaşte că „poemele mele de-acum seamănă cu cele ale tuturor poeţilor proşti”; recunoaşte că este *în afara poeziei*...

Culmea este că, în timp ce M.C. recunoaşte, în mai multe rânduri, atât în cele două masive jurnale publicate la Humanitas, cât şi în câteva articole, *debilitatea poeziei pe care o concepe*, el este socotit în continuare de către o mică parte a criticii care deține puterea un poet de prim rang şi ca atare i se acordă cele mai importante premii.

Supraevaluarea şi premierea poeziei lui M.C. nedreptăţeşte şi umileşte poezia românească de valoare. Să fii distins cu premiul pentru poezie care poartă numele *Mihai Eminescu* şi să te numeşti Mircea Cărtărescu este pentru marele poet o jignire! Altfel, fireşte că „succesul de critică” şi „de jurii literare” a poeziei lui M.C. ne arată cum se supraevaluează poezia anumitor poeţi în dealul-valea literară românească.

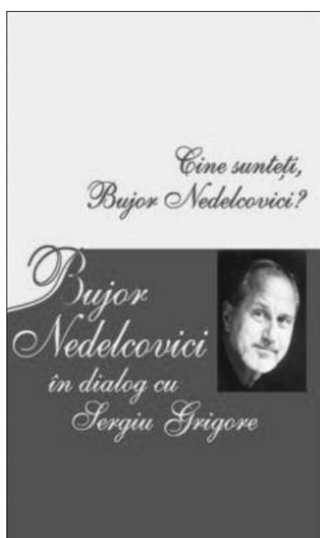
Dar supraevaluările și ierarhiile *de astăzi* sunt ca o apă curgătoare... Cineva se întreba, de pildă, ce s-ar întâmpla dacă cei care decid asupra marelui premiu ar fi poeți sau critici douămiiști. Ar mai fi, atunci, Mircea Cărtărescu, cel mai modest dintre poeții nominalizați astăzi, laureat al marelui premiu? Și ar mai fi nominalizați atât de mulți poeți optzeciști, unii de două sau de patru ori?

Cât despre cei care, prin natura lucrurilor, vor schimba mâine garda, aceștia vor avea, desigur, nominalizații și premiații *lor*. Altă listă, alți favoriți, alte premii, alți mari poeți... Și totul întru gloria literaturii române!

Un scriitor al Cetăţii



Comentatorii noştri actuali ai fenomenelor social-politice se pot împărţi în trei categorii. În prima intră zelatorii comunismului, nostalgici unii, de tipul foştilor nomenclaturişti care nu ezită a apărea pe sticlă cu o lacrimă conţinută în evocarea „epocii de aur", alţii spumegînd de mînie (nu tocmai proletară!) faţă de relele prezentului, precum răposatul Păunescu sau inenarabilul Vadim. De asemenea cîţiva tineri docţi, care se străduiesc a scoate în relief „părţile bune" ale totalitarismului roşu, a le amplifica astfel încît racilele acestuia aproape să nu se mai observe, printr-o serie de speculaţii pe cît de tendenţioase pe atît de jignitoare la adresa celor ce-au trăit realităţile în cauză. Insolenţa lor, coroborată uneori cu o pretenţioasă bibliografie, nu credem că ar avea circumstanţe atenuante. A doua categorie e cea a abililor, adaptabililor,



oportuniştilor, care „s-au avut bine" cu toate cîrmuirile ce s-au perindat în ultimele patru-cinci decenii. Comod instalaţi, dacă nu de-a dreptul prosperi sub Ceauşescu, în paralel lăudaţi la Europa liberă, au vrut, fireşte, să facă după decembrie o figură de „disidenţi". Cu o grabă suspectă, puterea iliesciană i-a blagoslovit cu funcţii dintre cele mai măgulitoare: care ministru, care diplomat, care şef de importantă instituţie culturală, editură sau revistă din Capitală. Unii au ieşit din decor, alţii însă au avut grijă de-a se apropia de toate guvernările ce s-au succedat, în frunte cu aşa-zişii „boieri ai minţii". Ferindu-se a elogia perioada comunistă, ei au adoptat îndeobşte o tactică mai „subtilă". Aceea de-a amalgama binele, mai puţin binele şi răul, de-a emite o nebuloasă „inteligentă" care să acopere întreg ecranul analizei actualităţii printr-un joc de sofisme, ori pur şi simplu „a schimba vorba" printr-o practică dilematică ce nu exclude însă manifestarea unor partipriuri şi umori fie în direcţia favorabilă protectorilor lor, fie în cea a propriului interes. Abia ultima categorie e cea în care suntem în măsură a regăsi conştiinţa unei reale desprinderi de trecut. Din nefericire, ea e restrînsă, răzleţită, alcătuită din personalităţi cărora nu li s-a îngăduit să ajungă la pîrghiile conducerii şi care astfel s-au limitat la o prezenţă exclusiv scriptică. Spiritul lor critic acut stînjeneşte, atitudinea lor neconcesivă îi pune în încurcătură mai cu seamă pe exponenţii conjuncturii, care, explicabil, s-au străduit să-i evite, să-i excludă, lansînd nu o dată împotriva lor şarje veninoase. Îi am în vedere pe Paul Goma, Dorin Tudoran, Dan Culcer, ca şi pe Doina Cornea, Ana Blandiana, Romulus Rusan, Ileana Mălăncioiu, Liviu Ioan Stoiciu, Magda Ursache. S-ar putea zice, inversînd un joc de cuvinte amar referitor la comuniştii „ilegalişti": „mulţi au fost, puţini au rămas". Deoarece pretenţiile de-a reprezenta înnoirea, democratizarea, purificarea le-au avut mult mai numeroşi condeieri, îndată după răsturnarea dictatorului, pescuitori în apele tulburi ale momentului de răscruce. Ne propunem acum să ne oprim asupra unuia dintre componenţii acestei grupări minoritare, s-o numesc a bunei credinţe, şi anume Bujor Nedelcovici*.

Exilat din 1987, cînd cere azil politic în Franţa, Bujor Nedelcovici n-a încetat a se interesa îndeaproape de situaţia din România, punîndu-şi la inimă tribulaţiile noastre postrevoluţionare derivate din insuficienţa unor schimbări rămase adesea doar la stadiul declarativ. „Lichidarea lumii vechi", care, dat fiind numărul morţilor din decembrie şi la mineriade de care s-a însoţit această aspiraţie, a fost/este departe de-a fi mulţumitoare. N-am ţinut un „doliu" moral după decesul istoric al unei orînduiri aberante. N-am acces la o adevărată libertate a conştiinţei sociale, întrucît cazurile individuale ce o ilustrează rămîn încă stînjenitor de puţine. Continuă a predomina un „blocaj psihic", un amestec de inhibiţie şi angoasă, ne lipseşte „o pozitivitate umană" ce se cuvine a decurge din recunoaşterea valorilor autentice. „La noi nu s-a simţit nevoia unei «revoluţii spirituale, asemănătoare unui '68», cum a fost în Europa şi America. La noi nu s-a simţit nevoia unei schimbări, a unei înnoiri, aşa cum îţi schimbi hainele şi sufletul atunci cînd te duci la o nuntă sau la un botez... după ce ai purtat un doliu. La noi nu s-a născut un «Nou Prunc» după «Cruciada copiilor» şi după tot ce s-a petrecut timp de aproape o jumătate de secol". De ce oare? Lipsind o ruptură de fond de trecut, a avut loc o „rinocerizare în travesti": „A fost o continuitate instituţională a nomenclaturii politice culturale şi intelectuale. Sau poate a fost o iluzie că ar fi fost posibilă o desprindere sau o ruptură?! Nu am avut ce aştepta de la

vechea nomenclatură, dar am sperat... că intelectualii pot marca prin poziţia lor şi intervenţiile în presă şi lucrările de specialitate, să marcheze o linie de despărţire între «înainte şi după». Iluzie! Iluzie! A fost o «reformă care nu se mai reforma» şi care a condus la o «republică a oligarhilor». O «contemporaneisation» care avea o singură deviză: «Acum Aici»: să profităm şi să ne îmbogăţim".

În societatea totalitară, „Regele era Bulă" iar „Regină Băşcălia". Ne „salvam", derizoriu, prin ironie, caricatură, haz de necaz. Azi, în locul responsabilităţii, a confruntării prezentului cu trecutul pentru a asigura celui dintîi o salvare („metanoia") în zona mentalităţii, intervine indiferenţa: „într-o discuţie cu un amic, un distins intelectual, am amintit titlul unei cărţi, «Sentimentul tragic al existenţei» (Unamuno). El mi-a răspuns: «De ce tragic, dragul meu? De ce să intrăm în tragic? La noi nu e nimic tragic». Superficialitate, neseriozitate, ignoranţă, dispreţ faţă de cunoaştere, lenea mentală... o orbire voită şi comodă. Un alt intelectual, un filosof, care a servit toate guvernele de după '90, pretindea că nu trebuie să «rămînem ţintuiţi într-un singur proiect». Deci? Să fim «liber-schimbişti»". Era obligatorie o solidă mişcare intelectuală, sprijinită de *mass media*, uniunile de creaţie, alte organisme culturale, de voinţa fiecărui membru al inteligheţiei care să lumineze catacombele Securităţii, dar problema Gulagului nici nu se mai pune cu seriozitate. Ne lipsesc „maeştrii spirituali", „modelele morale", „liderii de opinie". După cum „procesul comunismului" se transformă într-un *bluff*. „Procesul comunismului?! Greşit formulat! Nu se poate intenta un proces împotriva unei ideologii. Culpabilitatea este individuală ci nu colectivă. Procesul comuniştilor vinovaţi penal? Utopie! Un proces economic sau moral? Iluzii! Generalii de securitate sunt invitaţi ca mari vedete la televiziune, în Franţa, Markus Wolf (general STASI), iar în România, generalul Pleşiţă sau Priboi! «Noaptea generalilor» nu a sosit încă, apar în plină zi şi la lumina reflectoarelor din studiourile de televiziune. Trăim printre asasini". Vechii torţionari ca şi căpeteniile lor din sfera partidului unic hălăduiesc netulburaţi, cu pensii mari, în locuinţe de invidiat... Unde e justiţia, măcar elementară, unde e *minima moralia* decît în titlul unei cărţi a de altminteri foarte descurcăreţului Andrei Pleşu?

S-a votat ordonanţa de urgenţă nr. 31/2002, privind interzicerea organizaţiilor şi a simbolurilor cu caracter fascist, rasist şi xenofob, dar... atît. Fascismului mult mai îndepărtat în timp, care n-a produs numărul de victime cu care s-ar putea „mîndri" comunismul, i se dă, ilogic, dezolant, o mai mare importanţă decît acestuia: „De ce nu există o lege care să pedepsească negaţionismul comunismului care se manifestă direct – prin elogiul perioadei dinainte de '90 – sau indirect printr-o politică angajată numai în prezent şi în viitor, fără respectul memoriei şi al trecutului?". Şi, oroare: „Sunt voci care spun că această orbire nu este întîmplătoare – pentru ca Gulagul să nu intre în concurenţă cu Auschwitzul". Măsurile ce se iau la noi pentru expulzarea comunismului sunt prea adesea pur formale, demagogice. E vorba fie de operaţia de *tabula rasa* a trecutului, răsfrîntă bunăoară în declaraţia de pomină a lui Ion Iliescu: „La noi au fost rezolvate toate problemele, cu excepţia celei economice", fie de un cu totul neangajant act al lui Traian Băsescu, care a enunţat în Parlament că „regimul comunist a fost ilegitim şi criminal", fără a se lua nicio măsură concretă: „Nu cumva a fost o strategie abilă pentru a linişti spiritele?! Ar fi imposibilă o lustraţie? Oare nu cumva muntele a născut... un şoarece?". Cele două milioane de victime cîte a înregistrat „măreaţa orînduire" ce se voia eternă pe meleagurile româneşti cad într-o culpabilă uitare. Dar nu există oare un efect al nedreptăţii pe care o perpetuăm, o reacţie a ei fatidică? Din păcate, da. E malformaţia prezentului, care încalcă „datoria de a nu uita". Care şi-a ales drept „lege fundamentală" „continuitatea şi pricopsirea cu orice preţ". Trecutul nesocotit nu e defel inofensiv: „Abia acum trecutul – care nu mai trece – începe să se răzbune pentru că nu l-am luat în serios şi se manifestă prin minciună, promisiuni goale, corupţie, ambiţii personale, luptă pentru putere... procedurile democratice sunt respectate, dar sunt «forme fără fond», acţionăm în vid de parcă am fi nişte imagini de sinteză... Am ascuns gunoiul sub covor, strîns de aproape cincizeci de ani, acum începe să putrezească şi miroase urît. «Miasma», spuneau grecii".

Iată care e poziţia lui Bujor Nedelcovici. Recunoaştem că rîndurile d-sale pot produce, la ora de faţă, impresia unei repetiţii, a unui *déjà vu,* întrucît, aşa cum arătam într-un alt articol închinat aceluiaşi autor, intervine o uzură a adevărului. Poate că se întîmplă la fel şi cu textele subsemnatului... Dar ce să faci dacă realul pe care-l avem în vedere e repetitiv? Cum să fie scrisul nostru, consecvenţi fiind, decît aşijderea repetitiv? Spiritul are o fiziologie a sa care presupune aceleaşi reacţii la aceiaşi stimuli, aidoma făpturii somatice. Dacă ţi-e frig, dacă ţi-e foame, poţi spune altceva decît că ţi-e frig, că ţi-e foame? Această uzură a adevărului e o chestiune delicată pe care mizează oamenii conjuncturii, profitorii de diverse speţe ai perioadelor de criză. Însă cu riscul de a-i agasa, de a-i plictisi pe unii, cum ne-am putea îngădui să adnotăm altfel acest răstimp zis, eufemistic, „de tranziţie", decît aşa cum ne cere bunul simţ? Avizat de această împrejurare, Bujor Nedelcovici mărturiseşte: „«*Am fost gata să mă răfuiesc cu toţi şi cu toate»!* Este adevărat! Ştiu că sunt o persoană dificilă, poate chiar antipatică, provocatoare, rebelă, anacronică, iconoclastă, inclasabilă, inadecvată la timpurile moderne, incomodă pentru mulţi, dar cum poate fi un scriitor comod şi să se acomodeze într-un «timp al violenţelor şi al asasinilor»? Nu am avut o strategie a afirmării; nu am avut o tactică a tăcerii ambivalente". Ni-e teamă că nu există alternativă. Se cade ca scriitorul să se opună puterii politice, dacă o socoteşte egoistă, cinică, tangentă la corupţie, în loc de-a nutri iluzii sau a o adula: „Un scriitor trebuie să fie prezent în «Cetate», este o conştiinţă, are o responsabilitate. «Ecrire c'est agir», spunea François Mauriac. «Ecrire comme un combat», «scriu, deci sunt»".

Gheorghe GRIGURCU

* **Cine sunteţi, Bujor Nedelcovici?** Bujor Nedelcovici în dialog cu Sergiu Grigore, Ed. Allfa, 2010, 468 pag.

Retrospectivă Doclin

Motivul Cercului şi traversarea lui



Ivit dintr-un sat cu sunet metalic al Banatului de munte, care i-a dat un nume, Octavian Doclin e un poet de marcă al Banatului, debutat sub auspicii şaptezeciste (volumul *Nelinişte purpurei* apare în 1979), dar care a aderat prin lirica sa prolifică şi destul de viguroasă la estetica optzeciştilor. Trăind şi scriind o vreme în umbra lui Petre Stoica, Doclin şi-a elaborat, ca şi acesta, un proiect, „Reflex" (revista şi colocviile) care rezistă în timp şi perpetuează o tradiţie. Nucleul romantic al începuturilor lirice ale poetului „curat şi nebiruit", dând târcoale Muntelui şi Iluziei, s-a disipat în timp, după experienţa morţii clinice care i-a deschis orizontul mitologiei creştine, prin volumul *Esau*, 1997, şi a deschis tema asumării trecerii şi a morţii (*Poeme despre viaţă, dragoste şi moarte* (1998) şi volumul *Între pereţi de plută sau Moartea după Doclin* (1999).

Motivul Cercului/ Destinului doclinian a fost luat de criticul Adrian Dinu Rachieru drept emblemă a poeziei sale, în monografia pe care i-o dedică, *Cercul doclinian*, şi care dezvăluie în cele şase capitole [„Anii de ucenicie" (amintiri mitologice); În „Oraşul cu poeţi"; „Minciuna" docliniană: de la poemul scurt la „poemul tăcerii"; „Pacientul lui Dumnezeu" şi „viaţa în poem"; Octavian Doclin şi proiectul „Reflex" şi Cercul doclinian] odiseea unui spirit neliniştit, îndrăgostit de metaforă. E o monografie onestă care dezvăluie, prin bogata bibliografie consultată, nu doar „un poet din Banat", ci pe robul şi sacerdotul poeziei, în ipostazele sale: Poetul, Scribul, Martorul.

La o privire mai atentă asupra activităţii de poet se observă două atitudini; una ofensivă de valorizare a zestrei neomoderniste, prin acea „bine pusă în valoare beatitudine a rostirii" (Lucian Alexiu) şi alta, defensivă, de renunţare la neliniştile boemului. Vocaţia constructivă, marcă a maturităţii stilistice, se insinuează prin motivul erorii şi al fragilităţii vieţii, prin gesticulaţia ostentativă şi prin preocuparea pentru apropierea poemului de viaţă şi destin. În volumul *Esau* (1997) se resimte efortul de înnoire a poeticii, printr-un nou pariu cu sine, pe fondul unei vine asumate. Reluând secvenţa mitologică a biblicului Esau, cu dreptul său de întâi născut, poetul se proiectează el însuşi în această situaţie originară:

„La început a fost Cuvântul./ Lipit cu geana de prima literă/ a ieşit la lumină Poetul./ Cu pleoapele tremurânde privea prin grădina poemului/ Isvoare de lapte şi miere ţâşneau din locuri umbroase./ Păsări de toate culorile cântau prin copaci/ prea obosit de multele viziuni ale Sale/ Cuvântul cedă plictisit şi sincer, dezinteresat/ şi aproape bătrân/ dreptul de întâi născut./ Voi crea, singur, o altă lume, îşi spuse/ mulţumit Poetul,/ în timp ce frământa, fericit şi viclean,/ una câte una, în palmele lui,/ literele./ La început a fost Cuvântul -/ zâmbi prefăcut, Poetul."

Conceput ca un poem manifest al detronării Creaţiei şi a Creatorului prin procură şi minciună romantică, printr-o stratagemă „grecească" (a vicleanului Ulise, uzurpator al mitului creştin), poemul *În apărarea lui Esau* legitimează „politropia, versatilitatea spiritului european" (după Gabriel Liiceanu) şi Poetul primeşte binecuvântarea Creaţiei. Vina care apasă asupra conştiinţei sale îl determină să creeze cuvântul, în loc să fie creat de acesta. Drama lui Iacob/poetul este drama creatorului conştient de competiţia cu Creaţia întemeietoare: „Libertatea Poetului ajunge periculoasă/ şi inutilă" (*Unghi de vedere*); „Te caut acum plutind în adânc./ Prin rugă. Cu umilinţă. În dragoste./ Nu mai este loc în cuvânt." (*Plutind*)

Simbolistica e adâncă şi bogată, iar poetul exploatează cu abilitate acest filon. Paradoxul priorităţii creatorului/creaţiei se perpetuează acum în planul secund al poeziei. Autorul lărgeşte sfera manifestării dintre cuvânt şi spiritul creator, menţionându-se în acelaşi timp în limitele mitului:

„Numai poetul, doar el,/ geamănul – imatur, ascultător,/ dar abil încă la vârsta aceea – / se încălzea, lâncezea şi totuşi creştea/ chiar dacă împiedicându-se pe ascuns/ în poalele mamei sale,/ poema./ Cel care ascultă de cel mic – astfel/ se întemeie proorocia." (*Martora*)

Poetul intră în dialog cu Cuvântul şi îşi legitimează facerea luând asupră-şi păcatul lui Iacob şi răspunderea de a întemeia noua seminţie, dar şi proorociri şi viziuni noi. Pe parcursul a şapte luni de zile (februarie-august 1996), Octavian Doclin a scris 33 de poeme cu miez autoreferenţial, supunându-se unui ritual de meditaţie şi rescriere a creaţiei. Pe măsura conturării unor viziuni, Esau şi Poetul adâncesc căutarea, desăvârşind cunoaşterea prin armonizarea zonelor de lumină şi gol:

„Au călătorit toată viaţa vânând/ unul prin pustiu/ celălalt prin pustie/ fiecare căutându-şi locul/ şi lumile de dinaintea somnului// totul este făcut cum trebuie/ şi-au spus privind în adânc/ în timp ce sub unghiile putrede/ înflorea tânără tăcerea." (*Esau şi Poetul*)

Într-o proiecţie imaginară asistăm la o împăcare a lui Esau şi Iacob, dându-se acestui gest semnificaţia rătăcirii rituale, înainte de întoarcerea la sine şi la propriul destin.

Păcatul născut din somn se plăteşte cu moartea, vina se plăteşte cu o lungă ispăşire, în tăcere. Meditaţiile asupra „bunului simţ în poem" vizează fie propria sa experienţă, cu accidente biografice, fie avatarurile fiinţei pentru care viaţa şi moartea se înscriu într-un implacabil cerc, al trecerii:

„Acum când aproape te pregăteşti/ să-ţi închei viaţa/ spunându-ţi rigid „am trăit/ s-o văd şi pe asta”/ îţi dai seama/ de-abia acum îţi dai seama/ că nu de moarte te sperii/ nu de această veche călătorie/ pe care nu o dată o credeai înspăimântătoare/ ci numai şi numai/ de propria-ţi naştere/ fiindcă nu poţi fiindcă nu ştii fiindcă nu ai cum/ să ţi-o aminteşti/ fiindcă prin naşterea ta/ ai venit dintr-o altă viaţă/ în prima moarte” (*Acum*).

Obsesia unor „lumi dispărute”, imposibil de cunoscut, a „lumilor de dinaintea cuvântului”, pierderea memoriei şi a clarviziunii, retragerea în Casa Faunului, incompatibilitatea celor doi fraţi care „şi-au întors spatele/ încă de la prima-ntâlnire”, dezvăluie, în final, o voinţă de ocultare a creaţiei şi a cunoaşterii, derivate din dedublarea caracteristică gemenilor. În ciuda caracterului cam provocat al citirii mitului, Octavian Doclin descoperă în „apologia lui Esau” (Doru Timofte) un filon cu multiple sugestii care îi împrospătează lirica ce risca să se cantoneze într-o atitudine prea narcisistă. Această ipostază sibilinică şi vizionară a vitalităţii bănăţene ne relevă caracterul oarecum programatic al retragerii „pentru o calculată călătorie”; această carte e sigiliul discursului său, nu o dată orgolios.

Moarte clinică, ispăşire, purificare…

Experienţa morţii fizice, a singurătăţii şi a întunericului din camera cu pereţi de plută constituie subiectul călătoriei de dincolo, în volumul *Între pereţi de plută sau Moartea după Doclin*, 1999. Jurnalul accidentului, al sincopei e urmărit de ochiul interior, supravieţuitor al fiinţei fixate pentru o vreme într-un teritoriu-limită: „după o penitenţă fulgerătoare/ în camera cu pereţi de plută/ cu forţă deplină, stăpân peste ceilalţi/ oficiază acum în templul poemei/ noua sa religie./ Rob şi sacerdot./ Iubind în libertate şi murind liber/ (într-o aceeaşi întoarcere repetată)/ în îngândurate cărţi de poezie” (*Rob şi sacerdot*)

În volumul *Dubla eroare*, 1999, obsesia culpei şi mărturia lucidă, dramatică, a celeilalte vieţi este continuată prin proba rezistenţei psihice în faţa morţii. Sunt poeme ale unei „sublime identificări”, trăită pe viu, la care se adaugă eroarea unui dublu punct de vedere: „Trup şi suflet/ dorinţă şi plăcere/ eşti atât cât îţi eşti doar ţie dator/ o frumoasă poveste de dragoste şi moarte/ un paradox/ echivocă siguranţă de sine/ un dublu punct de vedere.”

Pe de altă parte, pierderea energiei, secătuirea fiinţei, e urmărită prin „vocile poemului”, ale unui alt eu, misterios, obsedat de tăcere şi neant. O tăcere care devine programatică în *Poeme dinaintea tăcerii*, volum publicat tot în 1999. Alternativa mutismului provocat e în acelaşi timp o stare de criză a fiinţei şi un refuz al ispitei cuvântului. Gestul e emblematic pentru cariera poetului, ajuns la kilometrul 50 al drumului său. Cuvântul altoit pe tăcere începe să îşi piardă semnificaţia iniţială de zidire şi „încearcă să scape nevăzut/ în golul dintre celelalte cuvinte”. Golul alternează cu tăcerea, angoasa cu vidul, ţipătul cu transa, în această nouă alchimie a verbului lovit de muţenie.

Octavian Doclin e capabil să scrie o plachetă de versuri pe parcursul unui anotimp, după cum e capabil să scrie patru poeme într-o singură zi. Sau să scrie un poem, să-l conceapă în tren sau în timpul slujbei la biserică. După ce şi-a cucerit propriul său statut, poetul trece de la pariul cu ceilalţi la pariul cu sine. *Carte din iarna mea* (2003) este jurnalul miniatural al unei crize declanşate de moartea tatălui, cu frământările elegiace ale insului solitar, traversat de întrebări şi nelinişti. Fiorul existenţial e asistat subtil de un pretext textual, o găselniţă de ultimă oră a scriptorului: identificarea şi raportarea fiinţei la intervalul unei diferenţe, acela dintre poem şi poemă. Expresia este gravă, experienţa, provocatoare:

„Fascinaţia căderii în gol/ mărturie a lucrurilor care nu se văd/ gura închisă a leului prin puterea focului –/ odată deschisă poema/ mută poemul într-o moarte vie/ (perversă şi după bunul ei plac)” (*Moartea vie*).

Pentru a-i schiţa profilul în vederea unei *Integrale Doclin*, trebuie să ţii cont atât de culpabilizare, de latura boemă, de păcat, cât şi de aventura morţii clinice şi de ispăşirea prin verb. Câtă renunţare, atâta aspiraţie, cât păcat, atâta graţie.

Există în volumul *Sânge de vişin* (2014) un portret al poetului, executat în tuşe îngroşate, ironice, groteşti, un profil al *Strigoiului* care bântuie şi e bântuit:

„Când nu e în subterană/ umblă pe acoperişurile Cerului/ precum pisica de noapte pe ziduri// râsul lui este masca/ poeziei sale/ aşa se face/ că nimeni nu-l poate prinde/ să-l tragă de limbă/ al dracului Strigoi...”

Spălarea Cărţii în sânge de vişin este un alt gest ritualic (al purificării) ce pare absurd, un reflex al Scribului-Strigoi care simte nevoia să-şi împrospăteze verbul şi, în acelaşi timp, să-şi urmeze soarta, să traverseze cercul folosind aceleaşi categorii originare ale scriiturii sale (orbirea şi căinţa, plăcerea suavă şi mântuirea) care mai pulsează în sângele poeziei sale.

Dansul vieţii şi al morţii

În noul său volum, *Baletul de noapte*, 2015, după închiderea Cercului, la 65 de ani, Doclin dansează pe muchie de cuţit – riscant şi impasibil – între asumarea biografiei şi căutările iluzorii ale unui fals tratat de disperare. Notorietatea clandestină, penitenţa, viaţa de subterană a omului singur, însoţit doar de fantomele sale, biciuirile, odihna la piatra Eben-Ezer sunt secvenţele rituale ale unui căutător de iluzii cu memoria zdrenţuită. Încă din primul poem al primului ciclu el îşi declamă aspiraţiile şi eşecul. Ipostaza poetului „curat şi nebiruit” a mai pălit în favoarea „desenului secret” al unui balet macabru: „a început cu sala goală/ protagoniştii au aşteptat un timp/ după care s-au topit/ în baletul lor de noapte/ singurul/ în final au observat/ cum în absenţa vreunor aplauze/ umil şi părând înfricoşat/ părăsea arena cu un obiect sub braţ/ care mai târziu se descoperi a fi un manuscris/ însuşi – aşa presupunându-se acum –/ cel care a imaginat/ această formă de existenţă” (*premiera*).

Poemele din ciclul al doilea (*vise. viziuni. halucinaţii*) au titlul la urmă pentru a nu impieta sensul delirului şi al dialogului. „Fluviul Tavi/ izvorând din Babilon” e o altă

ipostază a căutărilor poetului. Scriind prefaţa volumului, Marcel Pop-Corniş, fostul coleg de arme al poetului, legat prin destin şi amintiri de generaţia lui Doclin, îi caracterizează astfel poezia:

„Poezia lui îşi asumă riscuri, manevrând în marginea convenţiilor literare, provocând ideile tradiţiei – nu respingându-le integral ci reanimându-le – navigând împotriva curentului, explorând misterele nopţii poetice pentru a pregăti revelaţiile dimineţii. Baletul de noapte implică „iubirea-puterea-eliberarea” într-o „luptă fără sfârşit.../ într-un timp fără sfârşit” – timpul poetului desăvârşit.”

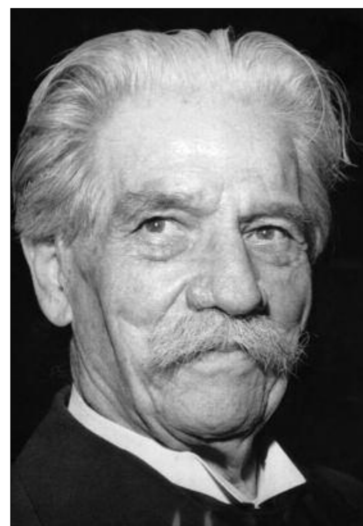
Principalele motive care haşurează tema bătrâneţii şi a rememorării sunt: memoria Scribului, îndoiala, remuşcarea, decăderea lumii şi agonia. Ciclurile *sâmburi* şi *plonjarea* sunt încercări de revenire la invocarea copilăriei şi tinereţii în contrast cu rătăcirile poetului în insomniile morţii şi în visele colorate. Atras de desenele secrete ale timpului, de „marea fără margini” a Cuvântului, de dragoste, eroare şi moarte, poetul pendulează între delir şi luciditate, dăltuindu-şi în imagini şi figuri propria mitologie: Scrib, Stăpân, Poet, Profet, Sacerdot, Pivnicer, Domeniu. Poetul care şi-a legat numele de destinul şi de existenţa minerilor din Banatul montan îşi gestionează – în clipele de luciditate – zăcământul subteranei docliniene, cu speranţa unui nou început şi a unei noi curgeri:

„S-a închis subterana docliniană/ cum mina de uraniu de la Ciudanoviţa/ urmele poetului prin pajiştile ei/ asemenea preţiosului zăcământ/ sunt conservate astfel/ pentru explorări viitoare/ (aşa să fie).” (*Zăcământul*).

Gheorghe MOCUŢA

Recunoştinţa

La data de 14 ianuarie a.c. s-au împlinit 142 de ani de la naşterea medicului, organistului, muzicologului, teologului şi filosofului Albert Schweitzer, laureat al Premiului Nobel pentru Pace. Textul de mai jos este un fragment din predica pe care a ţinut-o la 17 august 1919 în catedrala luterană Sfântul Toma din Strasbourg.


Albert Schweitzer

Dacă te străduieşti să respecţi marea lege a recunoştinţei, te vei apropia tot mai mult de acest ţel şi osteneala ta va mai fi răsplătită cu ceva: vei suferi mai puţin decât înainte din cauza nerecunoştinţei de care te loveşti. Observându-te în viaţa de zi cu zi şi descoperind numeroasele fapte de nerecunoştinţă pe care le comiţi, vei fi mai puţin sever cu alţii, decât sunt cei care n-au ajuns încă să se cunoască pe ei înşişi. Sentimentul propriei vinovăţii te face mai îngăduitor. Ajungi să vezi cât de greu este să fii într-adevăr recunoscător de fiecare dată când ar trebui. Omisiunile altora în relaţia cu tine nu te mai supără atât de mult ca atunci când, cu naivitate, le considerai revoltătoare. Mai înţelegi şi că există de fapt mai multă recunoştinţă decât cea manifestată. O parte din recunoştinţa pe care oamenii o simt nu ajunge să fie exprimată în cuvinte şi fapte. Cu acest adevăr te poţi consola atunci când alţii îşi pierd cumpătul. Nerecunoştinţa existentă în lume este un rău care nu va mai avea asupra ta întreaga lui putere. Laşi în seama celor nechibzuiţi şi nerecunoscători proverbul „Fă bine ca să-ţi găseşti rău.” Ai învăţat să zâmbeşti când îl auzi rostit, ca unul care a înţeles noima lucrurilor şi nu se opreşte la o atât de tristă înţelepciune.

Prezentare şi traducere -
Alexandru MĂLĂESCU

Omagiu cuvenit, spectacol reuşit

Despre Eminescu avem a vorbi mereu şi mereu fiecare. Dorel Vişan a ales s-o facă, binevenit, la aniversarea din mijloc de Gerar. A suit pe scenă la Teatrul „Davila” şi-a conferenţiat inspirat, cald şi aşezat despre Luceafăru’ nostru în vers. Oratoru’ dublând ferice actoru’, într-un discurs remarcabil. Aşa încât ideile s-au însoţit nimerit cu recitarea de soi. Alese cu tâlc fiind rimele spuse subtil, întru slava constant meritată a „poetului divin” cu sămânţă de geniu în el. Nemuritor pentru arta Pământului tot...

Cred că piteştenii, numeroşi în sală, l-au ascultat pe Vişan captivaţi. A vorbit cu măsură şi-a recitat pe măsură. C-un partener de nădejde alături. Ion Bogdan Ştefănescu, de la Filarmonica „Enescu”. Bun instrumentist, cu flaute-n tolbă şi sunete-n ele de atmosferă. Omu’ suflă fain, cu meşteşug evident şi îi ţinu isonu’ nici că se poate mai potrivit ilustrului vorbitor. Muzica împletindu-se astfel rafinat, adecvat cu poezia. Într-un omagiu distins şi echilibrat, adus „românului absolut”. Deopotrivă moment artistic select şi act educativ garantat. Demn de salutat şi de repetat nu doar de Ziua Naţională a Culturii. Mihai Eminescu având dreptul la asta oricând. Că zestre fără moarte lăsat-a bogat, minunat, poporului său şi lumii întregi...

Adrian SIMEANU

Făuritorul de visuri

(fragment)



Îşi făcuse un obicei. La ceasul acela de iad al zilei, când toţi se vârau pe unde se nimerea la umbră, fără să-l simtă nimeni dintre ai casei, o tulea pe ulicioara din fundul grădinii la vale pe malul apei, după care trecea înot, de unul singur, fluviul. Aceasta era o ispravă primejdioasă şi vrednică de toată lauda până şi pentru un om mare, dară-mi-te pentru un copil ca el. Nu-l trecea din dreptul lor. Îşi dădea drumul în undele înmiresmate, din partea de la deal a satului, iar curentul îl scotea peste trei sferturi de oră tocmai bine la nisipuri.

Ajuns pe insulă, nu se alătura celorlalţi băieţi şi fete care veneau cu bărcile şi se hârjoneau despuiaţi pe plajă ori se bălăceau, sau îşi dădeau brânci din fugă, ţipând şi râzând, în zavaluri. După ce se sătura să vânture apa sleit, frânt de oboseală, se abandona, retras de viermuiala şi hărmălaia lor, într-o plăcută stare de toropeală şi renunţare.

Nu îndrăznea să se afunde niciodată dincolo de vetrele de mărăcini albi şi cătină roşie care străjuiau ca un zid latura dinspre pădure a grindului de nisip. Şi astfel insula – cu târlele ei, locuite de ciobani îndesaţi, iuţi, ursuzi, duşmănoşi, purtând căciuli scurte şi bunde din blană de miel până şi-n toiul verii, păzite de câini flocoşi, înrăiţi, cât viţeii –, cutreierată de cai şi vite sălbăticite, de turme de oi cu lâna mursecată de corneţi şi căpiate de zăpuşeală, adăpostind în golişuri zătoane, gropi şi mlaştini, înfundate de butuci şi papură, ce colcăiau de peşti, şerpi, lipitori, bizami, broaşte şi păsări care de care mai ciudate şi mai afurisite, rămânea pentru el un tărâm străin, îndepărtat şi neispititor.

Răsturnat cu spatele pe coama ca de sticlă a unei dune şi cu mâinile împreunate sub cap, privea îndelung, nemişcat, cerul. Dogoarea nisipului îi urca binefăcătoare în trup şi-i înmuia oasele, îi zvânta pielea de picături, întremându-l. Prin spărtura, cât unghia, dintre pleoape, scruta, pe sub sita genelor ude, talerul orbitor, de aur strecurat, al soarelui, fantasmele norilor, rotirile calme, tot mai înalte şi mai strânse, ale unor ulii. Şi era încredinţat că, acolo sus, pe unde piereau norii şi păsările, se deschidea o poartă secretă prin care se putea trece lesne în intimitatea subtilă, fără de prihană a stelelor.

Mătasea cerului surpa peste împărăţia zilei falduri torenţiale de albastru. Se năştea, atunci, între el şi nemărginire, un fluid, un flux inexplicabil, care făcea să-i tresalte orga sufletului, să se simtă uşurat de orice greutate şi răzbit de o fericire tulbure şi de fiorul dulce al veşniciei.

Visa aşa cu ochii deschişi, sorbind taifunul de mireasmă al pădurii de cătină înflorită, până când soarele i se răsucea întunecat pe dinainte, iar genunchii, suliţele coatelor, vârful nasului şi pometţii obrajilor începeau să-l urzice. Era semnul că trebuie să se ridice şi să alerge înapoi în apă. Ceea ce şi făptuia cu mare sprinteneală. Sărea de-a dreptul peste tufe şi peste băltoace clocite, peste mormane de scoici dezghiocate, tăioase şi peste buturugi şi crengi mâncate de putregai, pe jumătate îngropate în nisip, şi se arunca şi scufunda în imperiul de răcoare al fluviului cu o bucurie violentă...

Şi-n timpul cât s-a lăsat, făcând pluta, în voia curentului, ţipetele fetei care se îneca în apropiere i-au izbit timpanele. Cioturi de cuvinte gâlgâite, gemute, şuierate, grămădind în ele deznădejdea, ruga, neputinţa şi ceva cumplit, imposibil de a mai fi împiedicat să nu se producă. Chiotele de plăcere, de până atunci, ale celorlalţi copii, au fost curmate de urlete şi plânsete înfricoşătoare. Furnicarul lor, bulucit în dreptul gropanelor scobite în afund de anafoare, se agita şi canonea să se dumerească în ce fel s-au petrecut lucrurile şi cine era nefericita pe care neastâmpărul şi tentaţia o împinseseră în zavaluri. La rându-le, cei surprinşi de nenorocire în apă, au golit cât ai clipi albia, năpustindu-se pe uscat.

Cuprinşi de o frică animalică, nici unul nu se încumeta să-i sară fetei în ajutor. Se holbau la el cu răsuflările tăiate şi gurile de iască, nătângi, cu sângele îngheţat în vine.

– Ia uitaţi-vă! Cine s-a găsit s-o facă pe viteazul! – păreau să spună. Şi nu le venea să-şi creadă ochilor, că tocmai el, lunganul pistruiat şi singuratic, „făuritorul de visuri”, cum îl porecleau în batjocură, care nu se amesteca niciodată în liota lor guralivă şi pusă pe şotii, se afla în momentul acela, acolo unde, se ştia bine, nu îndrăzneau să se avânte prea mulţi dintre ei.

Complet pierdută, fata bleotocărea din braţe pe viaţă şi pe moarte să se menţină la suprafaţă, dispărea şi revenea de sub apă, abia mai trăgându-şi sufletul.

O pornire, pe care nu şi-o bănuise şi nici măcar nu şi-o putea lămuri, sau mai degrabă ceva ce se asemuia cu o voce energică, impunătoare, răbufnită din străfundul fiinţei lui, i-a poruncit să o salveze.

Căutăturile celor de pe mal nu-l slăbeau cu prigonirea lor piezişă, contrariată, aprigă. O singură ochire i-a fost de ajuns, ca să citească în ele că nici unul nu-l socotea capabil de o asemenea ispravă. Din contră, aşteptau parcă mai înnebuniţi şi neputincioşi, cu mâinile la gură, clipa îngrozitoare când, şi el, avea să se ducă la fund, târât cu disperare de fată.

Pe unghia de pământ dintre apă şi cer se surpase o linişte de mormânt. Bulgării de var ai soarelui îi păleau din slava zilei în găvane şi în moalele capului. Sub canonada luminii, fluviul se lăţise negru, de necuprins. Clipele grele, încărcate de ameninţarea morţii, păreau, şi ele, a nu se mai isprăvi.

Dar ceilalţi nu ştiau că imboldul acela dominator, trezit înlăuntrul lui, era mult mai puternic şi mai presus decât orice fel de temeri. Nu ştiau nici de indignarea pe nimicnicia şi laşitatea lor, ce clocotea într-însul ca un puhoi. Nici de

revolta orgoliului lui de înotător. Nu al unuia care trecea fluviul cu barca sau cătrunele legate de spinare, ori ţinându-se de coada vacilor sau de greabănul cailor, cum obişnuiau s-o facă majoritatea dintre ei, ci al unui înotător curajos şi stăpân pe sine, aşa cum îl învăţase bunicul său, în stare să ia în piept cele mai de temut bulboane. Toate, absolut toate aceste simţăminte la un loc, stârneau în el o forţă şi un elan cum nu mai cunoscuse până atunci.

Şfichiuindu-i cu un surâs dispreţuitor, el le-a întors cu mişcări sigure şi îndârjite spatele. Şi nu i-a mai trebuit decât să taie undele cu câteva lovituri voiniceşti, pentru ca să-şi înfigă cangea degetelor în pletele răvăşite de curent ale fetei.

A smuls-o cu greu din adânc, ferindu-se ca ea, în exasperarea-i dezlănţuită, să nu i se încleşteze de mâini ori de gât. A răsucit-o apoi pe spate, în aşa fel să poată să-i ţină capul în aer şi, înotând într-un umăr, a tras-o spre mal, neputând să priceapă de unde mai avea în el atâta vlagă.

Când genunchii i-au atins prundul, s-a ridicat, a săltat fata din apă şi a ieşit cu ea pe plajă, abia potolindu-şi tremurul picioarelor.

Era conştient că trecuse printr-o mare cumpănă. Dacă ar fi dat bir cu fugiţii şi nu s-ar fi încumetat s-o salveze, cei grămădiţi acolo în faţa lui, l-ar fi ţinut minte şi arătat cu degetul, l-ar fi ocolit şi desconsiderat toată viaţa. Un astfel de om, cum ar mai fi trăit între ei, cum i-ar mai fi privit vreodată în ochi ? În ciuda neîncrederii şi consternării lor făţişe, el izbândise. Şi iată-l, înfipt fără sfială dinainte-le, cu fata în braţe, aşa cum şi-a dorit, înfruntându-i cu priviri mustrătoare. A reuşit s-o salveze pentru că a ştiut din prima clipă, de când ea a strigat după ajutor, că o poate face. Un sentiment de satisfacţie l-a răzbit ca un şuvoi fierbinte. Secunde bune s-a lăsat dus de tumultul acela ameţitor, aburos. Şi de-abia atunci şi-a auzit răsuflarea cât de tare îi gâfâie şi a simţit că i se moleşesc mâinile şi vinele de tot.

Când l-au văzut că se apleacă şi le lasă teafără fata pe nisip la picioare, copiii au respirat liniştiţi. Gămăliile aţâţate ale privirilor lor l-au întâmpinat cu căinţă şi o admiraţie neprefăcută. Momentul înspăimântător care le stricase joaca şi-i băgase în sperieţi, se isprăvise. Piepturile, scăpate din gheara de gheaţă a fricii, le-au bătut din nou uşoare. Palmele, zgârcite la gură ori puse pavăză peste ochi, li s-au desfăcut şi retras în jos. Chipurile crispate, schimonosite de povara chinului şi a şovăielii, galbene ca turta de ceară, li s-au destins, recăpătându-şi seninătatea şi nevinovăţia.

Doar glasurile nu li s-au dezlegat nicicum. Stăruiau într-o muţenie curioasă. Şi nici privirile calde, spăsite, nu le-au zăbovit prea mult pe el, ci li s-au mutat, ca la o comandă, clătind luciri stranii. Părea că însăşi minunea-minunilor, coborâtă pe pământ, li s-a arătat şi le-a răpit graiul şi ochii şi le-a zugrăvit pe feţe o surprindere grozavă. Pe moment, motivul acelei schimbări neaşteptate, lui i-a scăpat. S-a căznit să-l ghicească, ascuţindu-şi de zor creierii, a făcut la nimereală fel de fel de presupuneri, dar tot n-a fost chip să-l afle din prima clipă. Numai după ce s-a uitat mai cu luare aminte la trupul firav al fetei, a izbutit să înţeleagă adevărata pricină a codelii şi tulburării lor.

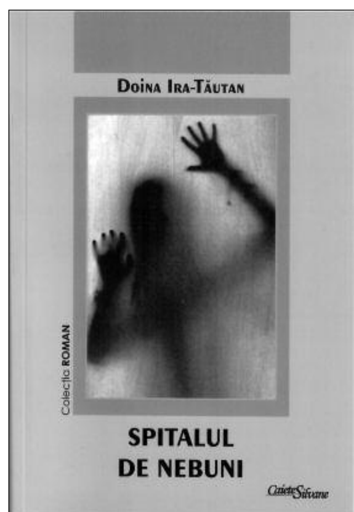
Întreaga ei fiinţă răspândea o gingăşie şi o frumuseţe din altă lume. De când o vedeai, te năpădea o senzaţie ameţitoare. Mai albă şi mai mătăsoasă decât floarea de iasmin, pielea îi era atât de transparentă, încât, în profunzimile-i de cristal, se distingea pulsând puzderia minusculă şi dantelată a vinişoarelor roz. Părul albastru, ud, i se desfăcea în şuviţe sălbatice până la glezne.

Atras ca de un magnet, nu şi-a mai putut dezlipi, nici el, ochii de pe ea. Mai ales că le era dat să vadă pentru prima dată goliciunea unei fete.

Gâtuit şi buimac i-a urmărit linia subţire şi zveltă a picioarelor şi a pântecului, descoperindu-i taina ce o purta între coapse; a înaintat pe cea uşor arcuită a pieptului, pe acoladele ţâţelor mici, crude, cu sfârcurile ca mura, şi pe linia şerpească, înfiorată de puful auriu, a gâtului şi a bărbiei – pete de un roşu pal îi colorau buzele; probabil că în zbaterea înecului şi le muşcase până la sânge –, şi a continuat pe conturul oval, serafic, al feţei până ce privirile li s-au întâlnit. Uriaşi, duşi în fundul capului, ochii ei mistuiau ardori hipnotice, aşijderea luminiscenţei adâncurilor sub lună.

Cufundându-se în prăpăstiile lor negre-verzui, ceva profund s-a deşteptat într-însul. Un freamăt, o învolburare de muzici, de roiuri de fluturi şi curcubeie, un alean, o durere plăcută, nedefinită, pe care n-o mai încercase până atunci, i-au luat în stăpânire făptura. Şi, ca niciodată, fiecare coardă a sufletului său a vibrat înalt şi nelămurit. Ţipari i s-au zbătut în piept, făcându-i-l să tresalte. Parcă nu mai era el. Parcă lumea se înălţa eliberată de orice greutate, de orice zbucium, se învârtea în spirale imense şi se risipea, în al nouălea cer, în iureşul unei împliniri absolute.

Ovidiu DUNĂREANU







ARTE POETICE

■ Nr. 36
■ Februarie 2017
Cafeneaua literară

7 poeți

Paul Aretzu

Din *Muntele Viu*



înviere (voscreasnă)

*

lega frunze din cais și le punea în scorbură. asta, dimineața. apoi dădea drumul la sacrificii. cam o oră, două. avea grijă să pună cana cu lapte (exact) pe colțul mesei albastre. atunci se lumina toată grădina. vântul balansa leagănul făcut de Eva din iarbă (herba centauri). aduceam în pumni furnici din celălalt tărâm, adică din grădina doamnei Stan, vecina noastră. având astfel certitudinea caracterului trecător al timpului.

*

iepurele face zăpada să scânteieze, frecând-o cu lăbuța. în timp ce greierele urzește zile călduroase. în porumbiște. între ei se desfășoară o întreagă istorie. pentru că unul își câștigă existența la polul nord. iar celălalt somnolează pe sub tropicul capricornului. este o dovadă peremptorie, îmi atrage atenția Eva, că trăim într-o lume magică.

*

menținându-se sub numele rar de nălucire, planta crescută direct din piatră și-a răspândit lumina parfumată până la ziuă. așa mi-a spus Eva care a ținut-o în mintea ei până când am trezit-o cu masa de dimineață, înainte de a pleca la școală. unde o așteptau multe minuni. seara, Eva s-a grăbit să reia toată povestea, de unde o lăsase. și a adormit înainte de a-i fi pregătit cina. fiindcă visul este real, iar restul, doar literatură.

*

nu existența unui om de zăpadă ne-a făcut să aruncăm în sobă albumul de familie și figurinele zoomorfe. intra în planul mai vechi al unei ruperi definitive cu istoria. omul de zăpadă s-a instalat chiar lângă sobă, aruncând el însuși, pe foc, foi de manuscris, ori de abecedar. apoi, privind pe fereastră, ne-a spus (Evei și mie) că s-a terminat lumea. că afară este un haos de nedescris. noi am râs. lumea nu a fost niciodată mai adevărată. i-am răspuns, cu ochii închiși. textele sacre sunt imuabile. nu li se poate schimba nici o cirtă. scrise cu pană de gâscă nevăzută. drept mulțumire, omul de zăpadă s-a transfigurat într-o lebădă plutind neîncetat. chiar Eva i-a desenat valurile vieții.

*

despre reconstruiri am vorbit cu cei de la azil, multă vreme. îmi arătau, uite, ni s-au anchilozat degetele. ne dor picioarele și spinarea. nu ne putem odihni noaptea. și nici ziua, nici ziua. trebuie luate măsuri. atunci, Eva le-a cântat la pian gama, în sus și în jos, la două mâini. azilanții au căzut pe gânduri, au lăcrimat. s-au jucat cu Eva de-a clipitul. în aceeași zi, melci de pe toate meridianele au dat fuga și le-au făcut azilanților case, într-o țară nouă, cât mai pierdută de lume.

*

ce suntem noi: om bătrân și o fetiță. ninge și ne-am adăpostit într-o casă cu acoperișul ca o pălărie. pe borul ei oameni de zăpadă, aplecați, privesc prin fereastră. ninge și iar ninge. casa noastră s-a pierdut în lume. trec secundele peste noi, ca niște ani lungi. Eva cântă la pian Für Elise și Ceata lui Pițigoi. pe partea mea ninge cu lacrimi care îmi opăresc degetele de la picioare. ori poate plouă neîntrerupt, de patruzeci de zile și de nopți. stăm, și peste casa noastră cât o nucă niciun îngurluit de porumbel. Eva mi-a povestit despre unsprezece moduri de a orbi prin închiderea sau prin scoaterea ochilor.

*

dansează Eva. după sufletul meu. printre vrăbiile umflate de ger. mie îmi spun: domnu' arhivar, a trecut anul pe neașteptate. stăm pe o bancă din piatră, în teatrul antic. prietenul meu, poetul, sacrifică un cocoş. lumina urcă prin artere, se transformă în idei. jeraticul sângelui ne încălzește mâinile. fețele se înroșesc. printre cărți, cu palmele aprinse. într-o realitate incendiată. peste care a dat ploaia. Eva, azi, mi-a făcut cadou un pix de-al meu.

*

am plâns, azi, lucrurile lipsite de viață. și noi, m-a consolat Eva, vom fi cândva astfel de lucruri, când nu vom mai fi. ce știe ea de amăgitoarele măriri și decăderi. de clipa cea grabnică. de umbra omului bătrân care plânge anii cenúșii. așadar, îmi dă ea de înțeles, poți fi religios până la sfârșit.

*

Eva îmi povestește despre oasele înmiresmate ale martirilor. când mergem la mânăstire, spune că în lăcrițe sunt ascunse flori. dacă le deschidem, vom muri de plăcere. a adunat din grădină chiparoase și stânjenei: miroase aceste oase, până când nu se ofilesc. orbii deschid ochii. ologii se înzdrăvenesc. inspir pe nări oase de martiri. citesc cu ochii închiși mii de cărți. scriu cu mâini de zidar ciung. Dumnezeu mă mângâie peste suflet cu ființa Evei. într-un colț, dat deoparte, scaunul de rugăciune, în așteptare timidă. ce târziu este în această dimineață. pe geam, flori de gheață martirice arzătoare.

Marian Barbu



Pe eșafod

Iată-mă așezat cuminte
pe eșafod.
Voi înroși
cu sângele meu zăpada
zi de zi.

Femeie cu ghepard

Cu un sân de lumină,
cu un sân de întuneric
veneai tăcută printre agave.

Mai ciudat decât tăcerea ta,
ghepardul care te urma
pândea clipa
căderii mele printre ierburi.

Asemuindu-te nopții,
visam între tine și el.

XXX

Vino și tu în noaptea asta
lângă negrul izvor.
Luna, țurțur de gheață,
viața care nu mai este
viață,
negru, negru sbor.

Unghiile strălucitoare
smulg doar carnea grea,
în privirea mea îngheață
viața care încă nu e viață
pentru nimeni.

Geru-i alb și încă, încă-i
neagră apa mea
lângă care nu așteaptă
nimeni, nimenea -

moartea dac-o mai răsfață
îi șoptea așa:
„eu mai negru, tu mai albă
luminând ușor,
flacără întunecată
în privirea mea îngheață
viața care nu e încă viață".
N o a p t e a -
nicio dimineață.

XXX

Unii spun:
„E iremediabil pierdut
cu ciuful lui,
ciuf de primă tinerețe
și o chitară imaginară
sub braț."

Le răspund:
„Am îmblânzit
fiara melancoliei,
ea îmi linge rănile
torcând mulțumită.
Prietenii - câți mai am -
mă arată cu degetul.
Miracol: trăiesc încă,
puțin câte puțin
cu fiecare adâncă durere
pe veci potolită."

XXX

Dumnezeule, îmi spuneam,
ce singur sunt
sub cerul tău plin de oprelişti,
acoperindu-mi
cu aripi goliciunea,
flacără mistuită de flacără
prin șoapta în care
înmiresmai văzduhul.
Adăpostindu-mă de ispită,
îngenunchiat în lacrimă,
pluteam ca un nufăr
în marea credinței
pe care ce îndoială
avea să ridice talazuri?

Moara de vânt

Înnebunesc binișor de repede,
pe calul meu de lemn,
cocoșat și scălâmb,
căscând gura la vitrinele goale,
zi și noapte trudesc
pendulând pe o șa de carton
și vai, vai, lichenul bărbii
îmi crește veșted și moale.
Rin-ton-tan, rin-ton-tan,
rin-ton-tan,
scutur zurgălăii tichiei, besmetic,
ca pe un magic îndemn,
căutând în chiar mijlocul
acestui teribil oraș
moara de vânt,
surd și mut aidoma Lor.

Iată-L, pe El,
spun trecătorii grăbiți,
înspăimântați
de bizara mea singurătate,
despot șui
al tuturor besnelor melodioase,
jumătate om

şi cântec doar pe jumătate,
carne de argint
adunată pe prealumeştile oase,
spre care
îi mân blând cu lancea.
Prihăniţi aidoma Lor,
sluţilor de lut, îngerilor.

Vinietă

Crânguri prin care
rătăceai zănatic
și sus de tot
o lumină pustiitoare.

XXX

Nimeni nu-l mai văzuse și
nimeni nu ştia că va veni
călare pe un asin cu ochi de
sfânt
- tot colbul i se adunase în
veşminte.
Beţi de atâta tăcere priviră
cum pădurea se îndoaie la
pământ,
cuminte,
atât de-ncet că freamătu-i lovi.

XXX

Vremea care vine
n-a mai fost nicicând
vremea ca o mare
pasăre și gând.

Ziua care trece
nu va mai veni,
soarele-i mai roşu
ceruri mai pustii.

Cine să mai știe
frunza lunecând?
Cerul tot mai roşu
'n ape tremurând.

Uite cum aducem
vremii tot mai rar
sufletul pe palme,
chinuiți de har.

Ne îndepărtează
pasul nostru poate
Singuri într-o viață,
amândoi în moarte.

Vremea care vine
nu va fi nicicând.
Vremea ca o mare,
pasăre și gând.

Jacques BREL –

catedrală de cânt din Plat Pays până în larg de lume



Venit pe lume în primăvara anului 1929, la 8 aprilie, în familia Romain şi Elisabeth Brel, belgieni înstăriţi, bine aşezaţi în bunăstare, Jacky înţelege de timpuriu că viaţa trebuie să aibă şi alte culori decât cenuşiul geamurilor de uzină „toujours mal lavés”, uzină ale cărei frâie ar fi trebuit, după socoteala tatălui său, să le preia chiar el la vremea sorocită de legile robite zeului ban.

Dar socoteala de-acasă…

Şi dacă acum, din crizantemă-n crizantemă ne vestesc toamnele c-a fost odată (dar tot ne mai ajunge) un om una cu cântecul aruncat peste lume ca un chiot de soare, ca o şoaptă de stea robită de dor de pământ, ca o lacrimă strivită între riduri, ca un zvon de tăceri grăitoare, poate se cuvine să ni-l amintim.

Numele lui – Jacques Brel. (1929-1978).

Muzica lui – răsfrângere de-amar deghizat în surâs; vocea lui – mare-n furtună, larguri fără ţărm, valuri care cu munţii se măsoară, şi cu norii, şi cu ceţurile, şi cu lumina acelor mereu râvnite stele care ne rămân de neatins.

Şi alte anotimpuri vor mai tot trece de când crizantemele vor fi înflorit pentru ultima oară în acel 9 octombrie 1978, când poetul-compozitor-interpret Le Grand Jacques s-a mutat *en haut de sa colline, voir les arbres dormir en refermant leurs bras*, acolo, în paradisul din insula Hiva-Oa din Marchize, lângă un alt mare căutător (şi găsitor!) de stele – pictorul Paul Gauguin.

Copilăria mea (Mon enfance)

Mi-am petrecut copilăria
Printre tăceri şi reverenţe
False, prin lupte fără ţel
În cenuşiul nesfârşit
Al zilelor mereu la fel.
Iernile, la căldură
În casa pântecoasă,
Cu ancora zvârlită
În nord prin ceaţa deasă,
Verile, mai mult gol
Dar fără strălucire,
Mă credeam indian
Deşi primisem ştire
Din tot 'naltul cerescul
De la neştiuţi fraţi
Că unchii îmbuibaţi
Îmi luaseră Far Westul.

Şi mi s-a dus copilăria.
Femeile la vatră-mbătrâneau,
Eu vise despre China depănam
Bărbaţii, taciturni flamanzi
de treabă,
Mâncau brânzeturi,
pufăiau în barbă
Tutun şi-abia dacă ştiau
De mine
care-n noapte-ngenunchiat,
Arpegiam tristeţea lângă pat
Şi tare-aş mai fi vrut să iau un tren
Pe care niciodată nu l-am luat.

Şi mi s-a dus copilăria
Din servitoare-n servitoare
Că mă trezeam din când în când
Mirat că nu-s plantă sau floare
Şi mă miram adeseori
De întrunirile solemne
Când, îmbrăcaţi în haine negre,
Duceam pe câte-un mort la groapă
Şi mă miram mai cu temei
Că făceam parte dintre ei –
Turmă ştiută, dinadins
Făcută parcă să mă-nveţe
Să plâng dar să rămân distins.
Privirea îmi era de fier
Şi sufletul blând, ca de miel.

Şi mi-a murit copilăria
Şi a urmat inflorescenţa
În care-a explodat adolescenţa,
Zidul tăcerii 'nalt
Într-o zi s-a surpat

Şi-a fost întâia floare,
Întâia întâlnire
Întâia sărutare
Şi un fel de jar pur...
Credeţi-mă, zburam,
Puteam să zbor, v-o jur!
Inima-şi întindea
Braţele şi era vară
Dar a venit războiul
Şi iată-ne acum,
Iată-ne-n astă seară!...

De ce? (La colombe)

De ce fanfare sacre
Când şiruri de soldaţi
Sub ploi aliniaţi
Aşteaptă-n gări masacre?
De ce atât de des
Pufăie la răscruce
Câte-un tren spre-a ne duce
În zări de ne-nţeles?
De ce cântări, de unde
Atâtea flori se-aduc
Pentru cei ce se duc
Fără să ştie unde?

Refren:
Noi n-om mai merge-n crânguri,
Columba zace-n ploi.
Noi n-om mai merge-n crânguri;
Am ucis-o chiar noi!

De ce această oră
Cumplită-n care pier
Şi anii noştri tineri
Şi dragostea de ieri?
De ce acest convoi
De uniforme gri
Ce noaptea le uni
Pentru soldaţi ca noi?
De ce sub ploi, sub nea,
De ce un tren-delir,
De ce ăst cimitir
În marş prin noaptea grea?

Refren

Şi de ce monumente
Pentru victorii slute,
Fraze gata făcute
Spuse la-ngropăciuni?
De ce uitarea rea?
Victoria ce este?
Gloria, ce poveste
Când plata-i mult prea grea!
De ce pământul gol
Stropit mereu cu sânge
Lumina când se stinge
Cu glonţul din pistol?

Refren

De ce privirea ta
Stinsă de-atâta plâns
Când arma mi-ai întins
La luptă spre-a pleca?
De ce chipul tău mut
Ce se topeşte amar
Pân' a rămâne doar
O floare pe-un mormânt?
De ce zile ce vin
Să mă înveţe cum
Să nu-mi cunosc de-acum
Iubirea pe deplin?

Noi n-om mai merge-n crânguri
Columba zace-n ploi.
Noi n-om mai merge-n crânguri;
Ucigaşii – chiar noi!

Copilăria (L'Enfance)

Copilăria!
Cin' să ne spună când s-a stins
Acest nimic sau când începe
Acest întreg? Cine pricepe
Acest poem ce nu s-a scris?

Copilăria!
Cine ne-mpiedică în viaţă
S-o retrăim la infinit
Urmând pe timpu-ncărunţit
Firul poveştii din prefaţă?

Copilăria!
Se-aşterne peste riduri lin
Făcând din noi copii bătrâni
Făcând din noi amanţi nebuni
De minte goi cu suflet plin.

Copilăria!
E dreptul de-a visa uşor
De a visa necontenit:
Tata a fost căutător
De aur; trist e că-a găsit.

Copilăria
Înseamnă prânz de-atâtea ori
Cât vrem să fie; şi e joi
În orice dimineaţă când
Cei mari se cred nemuritori
Şi-adulţii toţi sunt dezertori.

Traducere din limba franceză -
Paula ROMANESCU

Gheorghe DOBRE



apelul de seară

veniţi să vedeţi un sfârşit de lume
un scenariu în care nu va muri nimeni
căci fiecare-şi poartă doamna-n priviri
şi fiecare ceas arată alt timp
un simbolic sfârşit de lume
ca o gaură neagră care curbează existenţa
după o geometrie imposibilă
un sfârşit de lume-n care
nu se-ntâmplă nimic special
nici un accident
nici o stridenţă
în care oamenii s-au născut şi uită să moară
în care nimeni nu mai mănâncă pe nimeni
frunze, râme, motoare şi porci,
ciori, şosele şi broaşte ţestoase,
iarbă şi stele,
oameni şi cai
nu mai ştiu să se mişte
morala absolută suspendând crima gesturilor,
crima digestiei,
crima hrănirii de orice fel.

doar gânduri alergând speriate
prin forme, prin materia dezorganizată astfel.
pentru că
cine mai ştie Cuvântul?
şi cine-ar mai veni
la apel?

melancolia dintre astre

deci, Doamne,
iată-ne străini!
mâncând din pâini
pe care au dansat stafii
Tu, nevăzut mai decât iarba
visată la-nceput de noapte
vârf de săgeată,
eu, beat de aer
luminând câmpia
copilăria clipei de bătrân
abstractizându-şi nefiresc mânia
şi via,
alba noastră punere-n cuvânt
abstractizează nefiresc,
nătâng
distanţa dintre noi
plângând
melancolia dintre astre...

când

când viteza
va anula distanţa
(ce vis de primăvară)
voi
împietri
la marginea unei autostrăzi
şi voi rămâne cu tine

chiar dacă nu vei mai fi
decât propria-ţi goană

in nuce

poţi auzi
se bat monezile plecării
din cărţi curg arbori adormiţi

fecioara-nconjurată de cuţite
întinde mâinile dintr-un cuţit

şi poţi să-i vezi
monedele din palme
sclipind ucigător de dulce

râzând se-mplântă viitoru-n mine
în timp ce cuiul rugineşte-n cruce...

intenţii

să-ţi chemi prietenii,
să le spui că vor pleca
spre oraşul în care fericirea
se ascunde în mâinile
florăreselor

şi să-i urci în maşina
la care cineva
a stricat frânele...

meşterul Manole, după zbor

nimeni nu mai pleacă
nimeni nu mai vine
e linişte-n mine
ca-n spatele crucii.
căldură de-nceput de lume-n care
Cronos dormitează
şi eu visez pentru el
cum se-ntoarce-n somn
rănit
jertfit într-o zi
ce nu-şi mai găseşte locul în an

dragoste întemniţată-n zidurile mele

caută prin buzunare
şi dă-i un ban.

reverenţe

va veni şi se va arăta
un chip luminos
care va tulbura apa zilei
reverenţe făcând
şi-mpărţind dulceţuri
colorate

o să-l crezi
şi-o să te lepezi
de toate nopţile de dragoste
visate-mpreună

şi va fi lumină
şi n-o să-ţi folosească

Nora IUGA

poem de octombrie



venea pe străzi ocolite
venea încet subversive mai ţin minte rochia
şi geanta ei roz
ca o fondantă uriaşă
sunt iremediabil îndrăgostită de mine
mirosul mănuşilor şi al ciorapilor de damă
seara printre clasoare şi monezi vechi
umbra aceea subţiratecă
magnetismul ei inefabil
octombrie tolănit pe frunze
octombrie cu albine pe geamuri
ea pasărea îşi trimite de dincolo
inelul de care încă m-agăţ
o bătrână linge cu limba scămoasă
liniile de cărbune ale uşilor
desenate pe ziduri
până dispare orice speranţă
de a ajunge înapoi
în pantofii cu tocuri înalte

mărunte s-au făcut întâmplările doamne
liniştea chipului meu
culcată peste liniştea chipului mamei
o baltă în care nu mai arunci cu pietre
pentru că e gata încreţită
– până şi ironia ţi s-a ros la coate
şi băncile sunt ocupate de şcolari –
nu e un anotimp această toamnă
e însuşi patul tău
în care faci amor în gând
ca într-o ceainărie chinezească
ca într-un autobuz cu cocoşaţi
ucigătoare penitenţă
cuţit înfipt în glanda dulce
unde se distila odinioară
un insidios parfum de tânără femeie

şi-acum
în seara asta cu lumina alterată
scoţi dintr-o ladă vechea rochie
de sub liliacul înflorit
nebuna obscena pufoasa
care-ţi întoarce mângâierea-n degete
şi-n sânge ţi se varsă eufratul

şi s-a dus în aplauzele mulţimii
ca o capră în târg
sau ca un înger neprihănit
mărturisiţi voi cu neîncrederea şi sila voastră
dacă această gulie credulă
mai poate să prindă rădăcini în eden
spuneţi dacă acul prompt al trântorului
mai poate trezi măceşul din agonia lui
maiestuoase trec roţile trăsurilor
împodobite cu ghirlande
adio ruletă rusească adio râsete provocatoare
abia te mai zăresc cu cartea-n mână
sau cu un mic licorn
pe coasa stângă
şi iată norii se resfiră
moartea se ameliorează
„ca orice lucru vulnerabil
şi spiritul a tremurat"

(din volumul *Spitalul manechinelor*)

eu sunt acest lucru frumos

în balconul de peste drum
femeia scutură un cearceaf
se face pace
se întorc păsările cu cizme de cauciuc
un detracat îşi mângâie inima
o beznă pură se volatilizează acum
peste recunoaşterile noastre
şi cel biciuit de istorie
sărută un steag
sună clopoţeii
eu sunt acest lucru frumos
pe care copilul îl va arunca
peste două minute

când întorci capul
vezi sus pe deal automobiliştii
şi tăioasa grindină
străpungând geometric parbrizul

(din volumul *Inima ca un pumn de boxeur*)

învăţăturile lui sam către fiul său benedict

ai grijă cum te porţi benedict
fii ca oul cleios
nici prea tare nici prea moale
fii ca pepenele
nici necopt nici răscopt
în societate fii cucul din ceas
cântă numai la ore fixe
nu lătra nu muşca
pe cei mici învelește-i
celor mari zâmbeşte-le cu măsură
foloseşte-te de legi
ele sunt necesare ca mâna stăpânului
pentru câine
ca vivandierele pentru soldat
când eşti îndrăgostit
dă bani cerşetorilor
intră-n femeie ca-ntr-o biserică
nu-ţi uita idealul
repetă mereu tabla înmulţirii
şi fii civiincios
nu mânca seminţe pe stradă
învaţă limba vecinilor
dar cu dumnezeu vorbeşte numai pre limba ta
iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi
nu râvni nici la capra nici la femeia
nici la cocoaşa lui
vezi că afară e unul
care-ţi jumuleşte găina
ai grijă cum mănânci benedict
nu plescăi nu sorbi
lasă întotdeauna o bucăţică în farfurie
ucide anarhistul din tine

din volumul *Autobuzul cu cocoşaţi*)

Valeria MANTA TĂICUŢU



crucea amiezii

norul nu ne mai poartă de grijă, se uită la noi și nu ne vede
umbra lui regală e aici, în crucea amiezii
pe care s-au răstignit vrăbii de cenușă.
scriem, ca și când am muri în fiecare cuvânt,
pagini despre umbră și despre nor,
luăm lecții de la statuile cu nasul ciobit și găinaț
pe cununa de lauri din piatră.
pe aici nu mai trec zeii, locul lor
s-a mutat din inimă în screen și în touch
mutăm un mouse și din computer răsare viața
în culori și forme dezmățate.
e crucea amiezii, mâncăm pizza și covrigi
cu susan, paharul de plastic ne frige
degetele cu unghii roase până la carne.
norul are culoarea cafelei și fierbe în plastic albastru
acum sigilăm cu un zâmbet
poemul scris în crucea amiezii
și norul se-ntinde regal până la moarte.

întuneric

mă uit cum se face întuneric în mâinile tale:
acolo ţii tu nopţile cu mângâierea
care nu se mai termină.
am să rămân în arşiţa ei încă o vreme;
la primul cântat de cocoş, lumânări
mici şi rotunde de ceară se aprind pe alee,
punctează direcţia fără s-o cheme,
spală tufele de gardenia cu lapte gălbui:
dimineaţa creşte de-acolo,
cu inima mea înăuntru.

decor urban

merg pe strada – preş îngheţat,
câinii trag de ea cu purici amorţiţi în blană.
la cotitură – doar bradul cu globuri decolorate
şi miros de pâine în el.
se aprind două becuri, amândouă spre nord.
eu merg spre sud, cu lumina murdară în spate.
ciorile îşi iau cu ele croncănitul
şi pleacă în parc,
acolo încă mai clipoceşte melancolia lui Pişta
sculptată în lemn,
de parcă Maica Domnului ar purta în pântece
păduri de stejari.
nu mai intru la primărie, prea multe schelete
din debarale ies odată cu noaptea,
să râdă de ultimele ordonanţe de urgenţă;
trebuie să merg spre sud, tot spre sud,
până ce oraşul se lipeşte ca un abţibild
de linia nepăsătoare a orizontului

leşie de nori

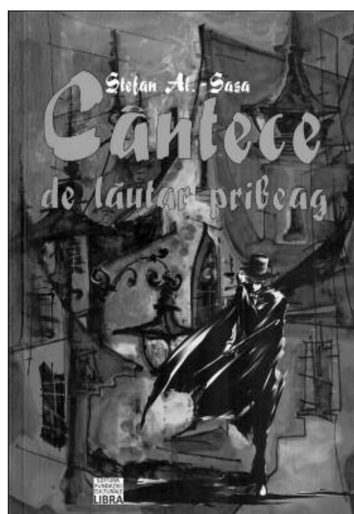
toate dimineţile seamănă între ele,
scăldate, cum sunt, în aceeaşi leşie.
cândva, în apa lor de botez aruncam
crenguţe de vişin, şi fulgi, şi miere
de albine, şi bănuţi de argint acoperiţi
de petale carnivore de trandafir sălbatic.
pe-atunci norii se lăsau domesticiţi,
îi prindeam în frâu şi ei
mergeau la pas alături de mine,
schimbându-şi, de la o secundă la alta,
forma coamei şi direcţia ei.
acum norii stau sus, duşmănoşi, masivi,
gata să cadă, convoi de tancuri, peste
trupul bolnav al acestei dimineţi
şi al celei ce va să vină.

fără carte

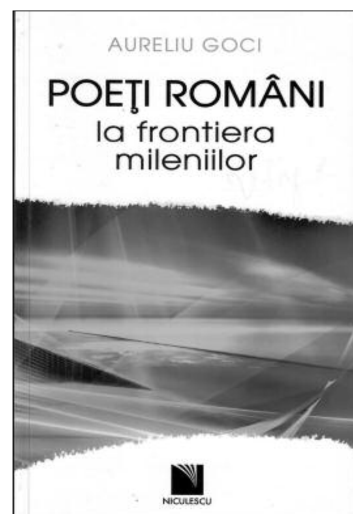
copacul nu ştie carte, stă deasupra mea
şi mă vede cutreierată de furnici negre:
fiecare duce altă povară,
dincolo şi dincoace de sens
cred că aş putea rupe câte o creangă
să scriu cu ea, muiată în sânge
furnicile îşi cară povara de la un ospăţ
la altul,
de la trunchiul copacului
la foaia pe care scriu cu inima
într-o zi are să cadă un înger cu ceaţa în el
peste mine, întinsă la somn sub copacul
mereu neştiutor de carte, dar solemn
în zarea înaltă a poeziei cu sens.

de primăvară

magnolia nu s-a trezit încă,
e dimineaţa în care aude, prin somn,
ceea ce se vorbeşte dincolo de ploaie:
sunt poveşti despre privirea noastră acolo,
încărcate cu violetul
atâtor înserări în care am aşteptat
să treacă şi norul acesta, sub care
stăm şi suspinăm.
magnolia nu s-a trezit încă,
atinge, prin somn, fereastra boltită
şi neagră-ntre două tăceri.
crengile mici şi subţiri ostenesc
prea devreme, transcriind starea de vid
a tot ce ne înconjoară
cumpărăm ghiocei, buzele noastre
sunt albe, cuvintele se ard înainte de a urca,
negre pelerine-n văzduh.
magnolia nu s-a trezit încă,
să înnoptăm în mireasma ei.







Octavian DOCLIN



Autoportret
(gol am venit, gol mă duc)

Doclina-m-aş şi n-am cui
doclina-m-aş vinului
şi smerit copilului
şi-ncet asfinţitului
şi în veci liturgului
de din deal de la Doclin
de la Mănăstire-nchin
între Eros şi Thanatos
am trăit viaţa pe dos
dar nu mai puţin întors

între Thanatos şi Eros
cînd pe-o stea şi cînd pe jos...

Puterea şi duhul vinului
de Smederevo

Minunatului poet şi frate, Goran Georgevici

Cînd aud tînăra femeie sîrbă din Smederevo cîntînd
cînd văd bărbatul sîrb din Smederevo dansînd
sîngele îmi sparge venele
şi dă în clocot precum vinul
din strugurii de pe dealurile din Smederevo
o Doamne dă-mi puterea ca versul meu
să aibă aceeaşi putere
ca buchetul vinului din Smederevo
încîntîndu-mi cuvintele acestui poem
cu duhul lui precum mirosul trupului crud
al fecioarei din Smederevo.

(*azi, 14 octombrie 2014,*
la Vila Regelui, Smederevo, Serbia)

Jocul

Şase şase
ca în jocul cu zaruri
pe care nu l-a ştiut
şi învăţat vreodată

acum priveşte o fotografie
precum un desen de Modigliani
şi o vede pe ea cu pata aceea roşie
pe gîtul prelung

de fapt fotograful a fost chiar el
i-au fost interzise şi alte imagini
de chiar cel care i-a îndrumat
paşii spre ea
poetul acela mereu în căutarea
femeii vieţilor lui

Singur

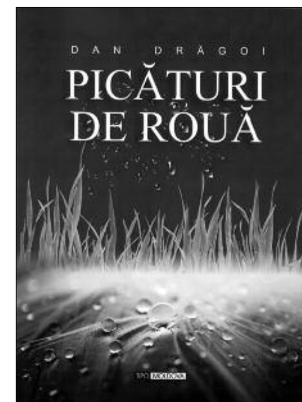
A căutat mereu
să găsească unul care să-i semene
dar şi să-i descrie făptura poemei
dacă a văzut-o cumva
el însuşi avea halucinaţii
în privinţa chipului ei
însă numai atunci
cînd revenea la suprafaţă
din subteranele lui
era disperat şi pentru un alt motiv
că nu întîlnea pe acel cineva ca el
cu presupusa ascunsa dorinţă
gîndi că putea merge împreună
pînă la un moment dat
adică pînă la locul care hotărăşte hotarul Eben-Ezer
ca mai apoi după o scurtă îmbrăţişare
să pornească pe drumuri opuse
aştepta aştepta fără să-şi dea seama
decît mult prea tîrziu
că rămăsese singur
poate pentru totdeauna.

Sărbătorile

Domnilor Marian Odangiu,
A. D. Rachieru, Alexandru Ruja

I-a fost dat privilegiul
de fapt norocul vieţii lui
de a se putea apăra
cu puterea celui de-al treilea ochi
Marele Domn
numai în preajma unor sărbători
nescrise în calendarele vremii lui
care-i puneau în pericol
tocmai vederea de departe
a Cuvîntului însuşi
aşa se face
că n-a încetat nici acum
să-şi ascundă chipul
după masca invizibilă
de nepătruns cu ochiul gol
de nici un muritor
încît a fost liber să spună
fără nici o explicaţie sau dovadă
că el Scribul este atotputernicul
atotştiutorul deţinătorul hărţii secrete
a noului Domeniu (şi nu Stăpînul)
pe care au pus piciorul
amîndoi deodată.

În căutarea sacrului



Dan Drăgoi a publicat de curând la Editura Tipo Moldova, Iași, volumul **Picături de rouă,** însoțit de o foarte generoasă prezentare pe coperta a patra, semnată de Arhiepiscopul Calinic Argeșeanul.

Recenta carte a lui Dan Dragoi schimbă la numai câteva luni discursul oarecum amplu al poemelor din volumul anterior *Lumini târzii* (Editura Tiparg, 2016) cu unul mult mai restrâns, fie că este vorba despre poezii de două strofe, de o strofă, sau numai de două versuri... Câteva poezii de trei strofe strecurate printre acestea nu contrazic în mod semnificativ ideea formală a cărții.

Desigur, această concentrare lingvistică a discursului nu este nouă, iar ea ne amintește atât de poeziile într-un vers ale lui Ion Pilat sau în două-trei versuri ale lui Gheorghe Tomozei (*Tratatul despre fluturi*), cât și de catrenele (rubaiatele) lui Omar Khayyam, ca să numim aici numai poeții mai cunoscuți sau foate cunoscuți. Și vom înțelege că aceste apropieri de poezia înaintașilor ale poeziei prezentate acum sunt de ordin formal, pentru că substanța versurilor, impresia pe care ele ne-o lasă la lectură și mijloacele stilistice folosite în volumul *Picături de rouă* sunt sensibil altele decât cele ale maeștrilor genului.

Toate poeziile sunt scrise în vers tradițional, deci clasic, vers în care ritmul și rima fac legea poeziei.

Una dintre tematicile cărții este *sacrul*, fie că referirea la prsoana divină este directă, ca în catrenul *Zilier la curtea Ta* –

Sunt, Doamne, zilier la curtea Ta,
Lucrez cu ziua și cu ora.
Adun la mine stea cu stea
Și dau speranțe tuturora –,

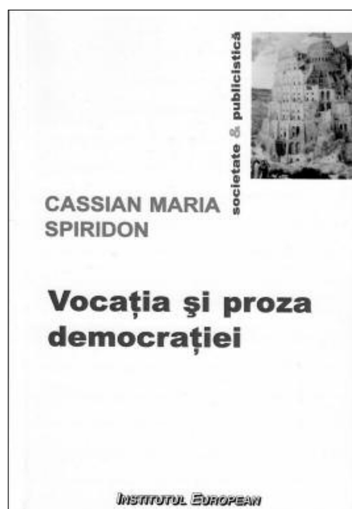
fie că persoana divină este doar sugerată, precum în *Lacrimă* –

Plângi, suflete al meu în pustie!
Plângi rana omenirii, ce-i vie!
Plângi, suflete, al durerii spin,
Cuiul bătut în destin.

Abordarea tematicii sacre/divine oscilează între modalitățile expresiei poetice și cele dogmatic-moralizatoare. Dincolo de această temă oarecum obsedantă, o mai cuprinzătoare abordare a problematicii umane, dar și o dezabstractizare a acestei abordări ar fi să fie reperele imediate ale discursului, la gândul că substanța dintotdeauna a poeziei a fost umanul, problematica sa existențială și ființială.

Cu privire la poezia a cărei extensie se reduce la câteva versuri, ar fi de observat că aceasta este destul de greu de realizat în amplitudinea sa poetică, pentru că autorul trebuie să-și seducă cititorul doar prin câteva cuvinte, iar acest lucru nu este atât de ușor pe cât am fi dispuși să credem. Dar indiferent de dimensiunile ei, poezia autentică este intensivă, iar nu extentivă. Poate că reușita poeziei scurte constă în știința, în arta poetului de a-și *organiza surpriza*, de a-și *insolita* și *tensiona liric, poetic și existențial versurile*, de a-și *surprinde poetic în permanență lectorul*. Dar nu este aceasta tehnica universală a oricărui tip de poezie?

V. DIACONU

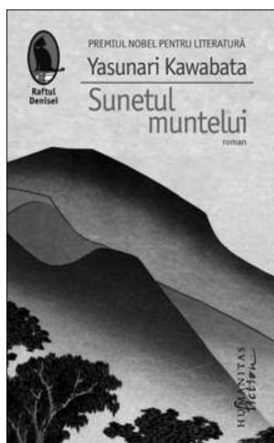






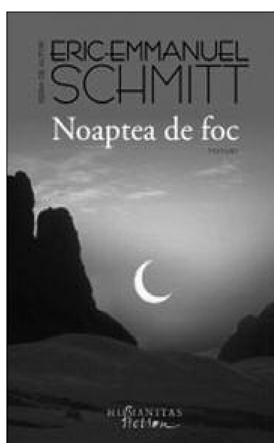
Cărţi de citit iarna





Scriu aceste însemnări având în fundal zăpada căzută fără încetare o zi întreagă. Albul acesta are o lumină poetică, şi mă atinge, şi mă rostogoleşte în imensa lui cascadă. Totul se albeşte şi se înfăşoară în pânzele iernii. Totul pare dintr-odată statornic şi greu. Sunt chemată de cărţile care au venit în căutarea mea şi am impresia că sunt singurele care, cu dreptunghiul lor colorat, invadează liniştea şi ordinea lumii.

Hai să răsfoim cartea căruntului Yasunari Kawabata, *Sunetul muntelui*, pe care tocmai o citesc, să ne strecurăm în singurătatea lui Shingo, cel care se împotriveşte să îmbătrânească şi îşi refuză anotimpul de gheaţă al vieţii, precum *cireşul iernatic* ce se oglineşte în apa lacului în care înoată, lin, raţe cu ciocul şi labele incredibil de galbene... Nu mai e tânăr. E trecut de şaizeci de ani. Viaţa lui interioară este un freamăt continuu, o dezlipire dureroasă de lumea în care a trăit şi care l-a supus sufleteşte. Nu a urcat niciodată pe muntele Fuji. Alegerile făcute, tiparele în care şi-a înghesuit existenţa, sentimentele de-acum, nelămurite, delicate, ale unei pasiuni târzii, sunt intrările şi ieşirile care acoperă un personaj solitar. Atmosfera onirică ţesută de Yasunari Kawabata, plină de simboluri şi sensuri, apariţia măştilor *nõ*, ale teatrului tradiţional japonez, inefabilul unei lumi îmbrăcate parcă în hârtie fragilă, care trăieşte într-o anume lentoare ce nu seamănă cu *lento*-ul din alte părţi, natura revelându-se ca un haiku (ploaia, căderea unei castane, nucul rămas fără frunze după o noapte cu vânt, hieraticele flori de trifoi sălbatic) alcătuiesc o carte-bijuterie – unde nimic nu este spus la întâmplare –, un lung poem de mare rafinament şi minuţiozitate.



Îmi place să-mi fac culcuş din iarnă şi să-mi construiesc o altă bucurie gândindu-mă la cărţile lunii februarie, pe care le voi citi în seri paşnice şi protectoare, învăluindu-mă în universul lor. Deja am pus ochii pe romanul *Noaptea de foc*, recent apărut la Humanitas Fiction, al celebrului Eric-Emmanuel Schmitt, roman despre a cărui poveste reală autorul a vorbit publicului cititor de la noi, înainte de a fi tradus. Pentru o noapte, el se rătăceşte şi rămâne singur undeva la marginea deşertului Sahara, în pustiul cuprins de nisipuri, fără hrană, fără apă, expus frigului. După această experienţă care îl zdruncină, în aceeaşi noapte, simte cum omul raţional din el, omul Parisului marilor bulevarde, se schimbă definitiv şi se apropie de divinitate. Această noapte mistică iese de fapt dintr-o noapte a fricii.



Acum, când timpurile moderne aduc cu ele atâtea dezamăgiri, când prezentul este atât de agitat, proaspăta traducere a romanului *Casa de lângă lac*, a scriitoarei Kate Morton, anunţată chiar de coordonatoarea acestei apariţii editoriale, Denisa Comănescu (plecăciune!), dar şi a celor despre care tocmai am vorbit, se dovedeşte a fi ca un petec de verdeaţă în plină iarnă. *Casa de lângă lac* (sau „cum să te scufunzi în trecut") este o carte pe care o voi citi, având în spate lectura celorlalte patru cărţi ale autoarei, mai ales pentru odihna pe care o simt atunci când pătrund în spaţiul anglo-saxon, în atmosfera plină de farmec, cu domenii ale vechii aristocraţii, cu familii care trăiesc după reguli străvechi în castele care şi-au pierdut aura şi servitorii. Istorie, dramă, gotic, sobrietate britanică, mister, o lume surprinsă în zvâcnetul ei final, care aduce cumva cu atmosfera din filmul lui James Yvory, *Rămăşiţele zilei*, sau din romanele lui Jane Austin (departe însă de a avea şi profunzimea lor), ar fi „secretul" pe care Kate Morton l-a găsit, acel *savoir-faire* care poate aduna cititorii în jurul cărţilor sale.

Dincolo de fereastră ninsoarea cade oblic. Iarna asta este ea însăşi un personaj care-şi răsfiră cărţile cu bucurie, un răstimp de imensă pace.

Liliana RUS

Gând rătăcit

Pictează-mi sub pleoape mirarea de-a fi,
Minune îmi eşti, mirări vom rămâne,
Pentru o noapte se naşte o zi,
Tăceri de nisipuri visări să amâne.

Cuprinde-mi şi gândul şi mâna-ntre mâini,
Prin galaxii neumblate ia-mă cu tine,
Voi pune iubirea-n pocale de crini,
Acolo, în cer, nu există un mâine.

Arată-mi trecutu'-nainte de-a fi,
Când noi nu eram bărbat şi femeie,
Când nu era noapte, ci numai o zi
Şi luna dormea visând curcubeie.

Arată-mi oglinda în care priveşti,
Să vezi cum minunea din tine se naşte,
Ca-ntr-o beţie să simţi că trăieşti,
Când o lumină se-aprinde de Paşte.

Faţă în faţă

Tu îmi citeşti în suflet ca pe buze
Şi inima mi-o ştii chiar pe de rost,
A fost o vreme când au fost confuze
Cuvintele ce le-am ţinut în post.

Că te iubesc ştiai dintotdeauna,
Mult înainte să ne fi născut,
Ne botezase soarele şi luna,
Când îngerii pe braţe ne-au crescut.

Ne-am regăsit la mii de ani-lumină,
Ca doi vecini în zodiacul vechi
Şi-am fost o vreme copleşiţi de vină,
Căci viaţa se trăieşte în perechi.

Ca doi atomi, visând noi orizonturi,
Ne-am contopit în ochiul lumii noi
Şi navele au ancorat în porturi
Să dezrobească viaţa de apoi.

Şi te cunosc, şi mă cunoşti, ştiu bine,
Căci glasul tău în mine îl auzi,
Dar vina morţii nu ne aparţine,
Chiar de lumină ochii ne sunt uzi.

Lacrimi zâmbitoare

Aş vrea să îţi spun că m-am mutat în vise
Şi nu am carte de identitate,
Dar duc în palme tainele nescrise
Ce le-am adus de dincolo de moarte.

Da, am ales să locuiesc sub stele,
Să mă îmbrac în roua dimineţii,
Din puf de păpădie fac castele,
Şi simt frumos, aşa cum simt poeţii.

În braţele întinse strâng lumina
Şi Dumnezeu îmi este mângâiere,
Între cuvinte-mi creşte rădăcina
Şi pot să cred mai mult în înviere.



Mă învelesc în vânturi şi în ceaţă,
Să mă întrec în zbor cu pescăruşii
Şi lacrimi zâmbitoare-mi curg pe faţă
Când te privesc visând din pragul uşii.

Din închisoarea mâinii mele

Când pentru timp s-a inventat minciuna,
Din închisoarea mâinii mele am plecat,
Plătiseşi pentru vise tu arvuna,
Dar mai aveam şi eu un rest de decontat.

M-am prezentat la dreapta judecată,
Cu EKG-ul pus într-un dosar stufos,
Eu mă credeam de moarte vindecată,
Dar uneori mai ştiu cum să mă mint frumos.

Am aşteptat un înger să mă cheme,
În anticamera cu tribunalul nou,
Că evadase, cică, prea devreme
Măsură timpului ce s-a născut din ou.

Şi drept răsplată am primit o palmă
Ce sufletul în ea mi l-a cuprins încet,
Şi mi s-a spus că timpu' va să doarmă,
Dar regăseam în el doar vise de poet.

Cartea nemuririi

Iubirea, dragul meu, e cartea nemuririi
Şi n-am să şterg nimic din ce am scris în ea,
Scăldaţi în lacrimi pure, îmbrăţişaţi ca mirii,
Noi vom picta minunea chiar pe coperta sa.

Atâtea vieţi s-au dus, că nu ştiu să le număr,
Iar în oglinda vremii nu vreau să mai privim,
Tu lasă fruntea mea să plângă pe-al tău umăr
Şi-au să se nască-n tine trăiri de heruvim.

Doar inima cunoaşte tot adevărul sfânt,
De parcă nicio cruce în cer n-ar fi murit,
Ea ne cunoaşte visul de îngeri pe pământ
Şi aripile albe ce ne-au înmugurit...

Maria IEVA



Un poet

sunt un poet fără memorie
nici nu mă ţin, nici nu sunt de cuvânt
nu am în spate un trecut,
false tratate de istorie
nu am gustat din clipe dulci de glorie
nu sunt şi nu am numele de sfânt

sunt un poet fără viziune
văd doar de-aproape, prin rame,
lentila e strivită de pământ
în baltă mi se-oglindeşte frumuseţea
presimt, îmi amintesc eram frumos
nu sunt şi nu am numele de sfânt

sunt un poet fără identitate
nu am aflat cine îmi scrie poezia
poate sunt Poezia eu, mă scrie alt Poet,
e crunt să umbli fără vers în libertate
mă furişez cu umbre umezi
pe sub streşini umezi
nu sunt şi nu am numele de sfânt

sunt un poet fără muză, fără inspiraţie
şi totuşi simt cum prinde viaţă
cum se ridică-uşor,
cum pluteşte deasupra de pământ
un abur sângeriu de început de lume
nu sunt şi nu am numele de sfânt

şi sunt frumos poet şi mândru-n toate cele
când nu m-aplec izbesc cu fruntea cerul
bolta înaltă unde-aş atinge lumina din cuvânt
nu sunt un sfânt şi nu am numele de sfânt
trec strada spre o altă stradă,
am norii albi prelinşi pe umeri
şi mai culeg câte un înger agăţat în plete blonde
şi îl cobor în palmă pe pământ!

Câmpie

aveam pe buze-un bob de rouă
unul de ţărână
din mersul tău
sărutul meu
pe glezna coborând potecile din lună

aveam pe buze-un vers
când te-ai oprit în loc,
să te întorci, să stai puţin,
să mergi 'nainte,
să mă-odihnesc puţin din scris
să te-odihneşti puţin din mers

aveam pe buze-o poezie
cum te îndepărtai uşor
prin iarba 'naltă
şi te topeai-n lumina albă
din câmpie!

Îngerul de sub mânecă

mi-a apărut un înger pe mână
aşa cam de-o săptămână
ca o pată
ca un chip de fată
trăgeam de mânecă mai jos
să nu-i vadă lumea
chipul alb
frumos

mi-a apărut pe cealaltă
pe mâna dreaptă
un înger ca o pată
ca un chip de fată
trăgeam de mânecă mai jos
să nu-i vadă lumea
chipul alb
frumos

mă oprea lumea
pe stradă
şi mă făcea atent:
ţi se vede îngerul de sub mânecă
indecent
trăgeam de-o mânecă mai jos
se ridica cealaltă
pe mâna dreaptă
aveam un înger
ca un chip de fată!

Păpădie

ai apărut
dintr-un ungher
lăsat de răsărit
când se desprinde de câmpia albă
către cer

şi în lumina zilei
albă străvezie
zăream cum treci înfăşurată-n albă ie
aveai în păr o păpădie
în mână-aveai o păpădie

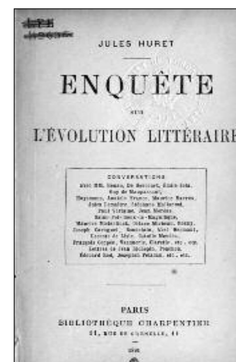
şi te topeai lumină
din lumină-n soare
amurgul vă aşteaptă la odihnă după dealuri
calde-n calda-mbrăţişare

cu-n gest tăcut de care nimeni n-o să ştie
doar eu pândind cum treci înfăşurată-n albă ie
şi soarele asfinte în tăcere la chindie
îţi mai puneai în păr o păpădie!

Valeriu Marius CIUNGAN



JULES HURET
Anchetă asupra evoluției literare


JULES HURET

ENQUÊTE

L'ÉVOLUTION LITTÉRAIRE

PARIS
BIBLIOTHÈQUE CHARPENTIER

Convorbirea cu **Paul HERVIEU** a fost realizată de Jules Huret în anul 1891, în *l'Écho de Paris*. Ea face parte din *Anchetă asupra evoluţiei literare*, publicată, ulterior, în volum la Biblioteca Charpentier.

Paul HERVIEU

A fost în primul rând un analist de cazuri singulare de morbiditate intelectuală în care excelează Dostoievski şi pe care tocmai le-a abordat cu atâta strălucire Auguste Germain în romanul „Agitatul" („Nebunul"). În ultimele sale creaţii şi păstrându-şi darurile de pătrundere şi fineţe, s-a consacrat descrierii expresiilor elegante şi meritelor societăţii pariziene. Ultima sa carte, „Flirt", de care critica s-a ocupat pe larg, corespunde puţin expresiilor elegante, fine până la fragilitatea americanismului anemic al pictorului Jacques Blanche.

- Pentru că ţineţi neapărat, vom discuta despre Şcoli...

- Scuzaţi, recunoaştem chiar de la început, nu-i aşa, că orice preocupare legată de şcoală rămâne în afara esteticii? Rolul şcolii este acela de a servi drept naţionalitate protectoare scriitorilor care nu acceptă să li se supună, încă de la debutul lor în literatură, decât pentru avantajul de a pretinde un sprijin solidar ocazional. În fond, ceea ce numim o Şcoală ar trebui să poarte numele şefului care a proclamat-o şi căruia i-o recunoaştem. Dar cineva care acceptă să scrie lucrări în stil naturalist ar refuza poate să se numească zolist; şi este un menajament faţă de membrii şcolii cel care determină adoptarea unei denumiri impersonale şi cu un caracter mai general.

- Deci, să discutăm de metode?

- Metodele naturalistă şi psihologică îmi par să aibă acelaşi inconvenient de a-şi fi prezentat prea ostentativ procedeele, de a-şi fi dezvăluit prea mult trama şi de a-şi fi elaborat, pentru uzul general, o canava cu cărţi, pe care nu este nevoie să fii scriitor propriu-zis pentru a broda pe ea micul tău roman. Ar fi de ajuns să fii inteligent: hai să zicem foarte inteligent.

Oricărui bărbat foarte inteligent, dotat cu memorie şi puţină experienţă de viaţă de 20-25 de ani, naturaliştii şi psihologii i-au demonstrat că putea scrie un roman.

- „Să vedem, ai fost un băieţel, licean, militar. Eşti student la Medicină? Funcţionar într-un minister? Canoteur? Velocipedist (biciclist)? Povesteşte ceea ce (aceste experienţe) te-au făcut să vezi, să simţi, să iubeşti sau să urăşti. Încearcă să-ţi aminteşti bine, să-ţi aminteşti tot. Povesteşte-te. Toate acestea reprezintă literatură; este literatura."



Desigur, aceasta este literatura oferită în mod obişnuit. Dar este posibilă conceperea unei forme superioare de artă, o emancipare a ideii mai vaste decât starea autobiografică, un tip de operă în care artistul, nelăsând deloc să transpară secretul căilor sale, ne conduce, prin şi mai mult mister, către emoţie sau uimire.

Respect prea mult eforturile altora şi, de altfel, mă simt prea supus greşelii, pentru a dori să cercetez aici vreun gen de scriitor despre care aş putea susţine că n-ar fi avut nevoie decât de o mare fineţe de spirit pentru opera pe care a creat-o, şi nu de acel dar de nedescris, dar atât de sensibil, care constituie adevăratul scriitor. Astfel, trebuie să-ţi curgă prin vene cel mai pur sânge scriitoricesc pentru a scrie „Zoharul" sau „Grande Maguet" sau „Femeia-copil" ale admirabilului poet care este dl Catulle Mendès.

Romane precum „Daniel Valgraire" de Rosny, „Abandonul" de Huysmans, „Amurgul zeilor" de Elemir Bourges, „Un caracter" de Léon Hennique, „Forţa lucrurilor" de Paul Margueritte sau „Sonyeuse" de Jean Lorrain, nu pot apărea decât în zonele supranaturale ale halucinaţiei sau visului.

Oare ar fi putut încordarea voinţei, observaţiile ingenioase să-l facă pe Mirbeau să găsească acele inspiraţii adesea geniale, acele viziuni, acele izvoare

ameţitoare de pasiuni, din care au apărut „Calvarul”, „Abatele Jules” şi „Sebastien Roch?”

În consecinţă, nu pot să simt decât simpatie pentru încercările care tind să înalţe literatura chiar până la a o face foarte abruptă.

- Înţeleg că vorbiţi de simbolişti, nu-i aşa? Cum le apreciaţi încercările?

- În primul rând, pentru simbolişti nutresc stima pe care o merită atitudinea lor de pietate excepţională faţă de artă.

Cei cu care am plăcerea să discut şi cărora ulterior le citesc un volum, mă fac să regăsesc un sentiment asemănător celui generat de un pastor care îşi întrerupe conversaţia cu dv. pentru a merge să oficieze slujba. El reapare ciudat, deghizat, îndepărtat şi în acelaşi timp impresionant, ca acela care se inspiră dintr-o religie.

Totuşi, cât despre reuşită, simboliştii îmi par să intre în lupta pentru viaţă în condiţii anormale şi dezavantajoase pentru ei. Explic apelând la o comparaţie: s-a discutat mult timp dacă, în natură, tatăl sau mama erau responsabili de conceperea copilului. Pe timpului „Omului cu 40 de scuzi”, fiziologia atribuia tatălui acest rol. Ei, bine! În literatură am sentimentul că autorul este bărbatul şi că face cititorului un fel de copil. Şi, ceea ce mă face să mă îndoiesc puţin că simbolismul, numai în caz de perfecţionare, poate să fie cât se poate de fecund, este faptul că îi descopăr forme graţioase, dar cu procedee de eschivare care ţin aproape de pudoarea feminină: astfel încât nu-mi pare să creeze ideea decât atunci când cititorul este el însuşi bărbat, când cititorul posedă o fire de scriitor.

A propos de această pudoare simbolistică, îmi amintesc că fermecătorul Mallarmé îmi spunea într-o zi (când ne aflam) pe un mal al Senei, pe care pânza albă a yolei sale îl făcea încântător, că nu înţelegea de ce se publică. Un asemenea act îi părea o dovadă de indecenţă, de perversiune, ca acel viciu numit „exhibiţionism”. Şi, de altminteri, nimeni n-ar fi fost mai discret în legătură cu sufletul său decât acest incomparabil gânditor.


Liana ALECU

Pe de altă parte, poate că are loc, în literatură, şi o altă evoluţie, prevestită de fraţii Goncourt, când, în 1856, după o lectură din Edgar Poe, au scris: „Aceasta este revelaţia a ceva de care critica literară nu pare să se îndoiască deloc: imaginaţia analitică. Romanul viitorului chemat să consemneze lucrurile care se derulează mai degrabă în creierul omenirii, decât în inima sa”.

Acel „ceva” pare să se desprindă puternic din opera d-lui Maurice Barrès şi să apară şi la un nou-venit, un talent original, în „Poveşti pentru asasini” al dlui Maurice Beaubourg.

Traducere din limba franceză -
Liana ALECU

Moşu

Pe nerăsuflate cetii cărţulia*. Căci eroul ei fost-a şi rămâne un mentor al meu. Într-ale jazzului molipsitor. „Sweet” Florian Lungu. Care, ferice, mi-e dascăl şi azi preţios. Precum şi prieten. Scriind despre el ori de câte ori apare-un prilej. Ducându-mă des la concertele prezentate mereu avizat. Ori stând şi acuma în difuzor cu urechea la spusele sale documentate şi instructive neîndoielnic...

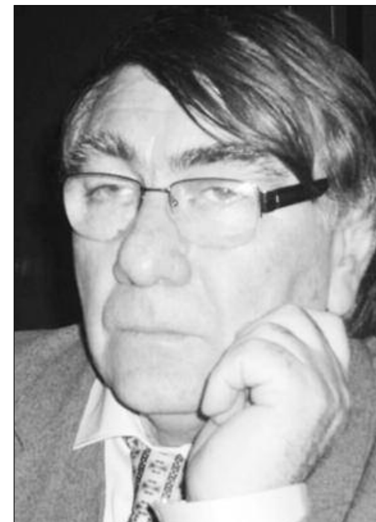
Doru Emil Ionescu, împătimit deopotrivă de ritm şi tv, s-a gândit să stea de vorbă pe larg cu Florian. Ce au vorbit fiind adunat într-un op binevenit. Din filele căruia aflăm despre viaţa şi munca acestuia. Ca promotor al genului, dedicat, îndelungat. Despre solişti şi orchestre, evenimente în ani petrecute. Comentate întotdeauna la fix, atractiv. Moşu i-a cunoscut pe atâţia, multe-a văzut, auzit, reţinut. Slujind microfonu' deplin informat şi nestrămutat. Lăsând în urmă, când printre noi n-o mai fi, istorie, cert. Fincă şi arta sunetelor rânduite-n milenii dă seamă cumva despre lume şi mersu-i în timp. D-aia cărticica asta merită citită îndat'. Stârneşte şi întăreşte iubirea de jazz. O motivează şi captivează. Povesteşte şi instruieşte plăcut, simplu, convingător. Doru întreabă cu rost, cronologic, fluent. Lungu răspunde atent, colocvial, la obiect. Dând la iveală mărturisiri numeroase, frumoase, hazoase. Umoru', de fel nelipsind Moşului neobosit. Şi de jazz nedespărţit. Căci, vorba lui adevărată, viaţa-i scurtă, jazzu', lung...



Adrian SIMEANU

***MOŞU Florian Lungu în dialog cu Doru Ionescu**, Ed. Casa de pariuri literare, 2016.

Puiul de veveriţă



Dacă nucii ar avea grade militare, atunci nucul din faţa casei care mi-a străjuit copilăria ar trebui să fie general. Uriaş cât să domine întreg câmpul tactic de luptă, sever şi riguros în uniforma lui verde, a rămas neclintit în lumea aceea fabuloasă ca o imagine neîntreruptă care mă va urmări cât timp mi se vor număra zilele şi mult mai departe, sper, după ce se vor fi aşezat filele în carte.

Pentru mine nucul acela nu era doar cealaltă casă – de fapt un castel cu creneluri ce-şi deschidea coridoarele secrete tălpilor mele sprijinite fără teamă de spinarea groasă a ramurilor –, ci o fiinţă vie. Niciodată nu am căzut din nuc şi chiar de se-ntâmpla să-mi lunece piciorul, parcă în jurul meu se ţesea o plasă de protecţie şi ramurile tinere mi se agăţau de mâini singure.

Ne alergam cu veveriţele, eu şi fratele meu – care se urcă mai sus? – şi bineînţeles că ele, mult mai agile decât noi, ieşeau totdeauna învingătoare.

Spre seară, Valea Pribei nu era luminată, căci aveam grijă noi copiii să spargem becurile de pe stâlpi cu pietrele. Unul nu rămânea! În stânga, pădurea cu tainele ei se prăvălea peste noi. Dincolo de drum, o fântână cumpănea ciutura chemând la apă proaspătă şi rece, să stâmpere setea peste noapte. Era momentul nostru magic, când speriam babele mai slabe de înger.

Spaţiul acela, dominat de nucul ce-şi arunca în seară umbrele mai negre decât ascunzişurile nopţii înainte ca luna să răsară şi scârţâitul de la cumpăna fântânii, prinsese faima unui loc rău, mai ales că pe coasta dealului, în dreapta, gardul avea ulucile rupte, căci acolo era o casă părăsită şi nu mai avea cine să-l repare.

Mintea tulburată a Mitei lui Oache zbură către ăl'necurat. Mai ales că de două săptămâni nu trecuse prin biserică să se închine la icoane. Te puteai aştepta de la afurisitul de ţap logodit, popa Gheorghe ăl bătrân, uitat de Dumnezeu pe pământ, să fi scăpat vreo vorbă de ciudă printre satane. Se auzise de la o vreme că, nesătul cum era, nu-i mai ajungeau coliva şi colacii lăsaţi în biserică, slujea şi armata aia de diavoli care parcă se pripăşise toată în Merişani.

Săptămâna trecută, Mitică a' lui Doie, s-a întors cu o mână ruptă, trântit de motocicletă. Când venea din luncă, în dreptul cimitirului, dintre cruci, îi sărise în faţă un ţap cu două perechi de coarne. Iar ţaţa Oanţa, cât era de grasă, după ce-i murise bărbatul, se subţiase şi a trebuit să recunoască până la urmă că noapte de noapte o vizitează un călugăr tânăr şi negru ca smoala. Se jurase smintita aia de babă, când povestea, că atunci când călugărul se dezbrăca, îi făcuse derbedeul deja o aluzie, îi lega de ciotul acela de coadă un ciucure, ca să nu facă ea în întuneric vreo confuzie.

De când auzise, Mita se culca mereu cu ferestrele deschise, dar la ea călugărul acela nici în vis nu venise. Deh, nu putem avea toate norocul Oanţei! Dar în fiecare seară aducea de la fântână apă proaspătă, să fie în casă.

Mai vorbeau babele de câini cu blană de urs, viezuri cu urechi de iepure, sau pisici cu labe de răţoi... Diavolul îşi întindea o mie de chipuri în noi.

Cu o greblă şi o mătură de nuiele strânsesem peste zi, într-un maldăr uriaş proptit în gard, frunzele căzute, iar frate-meu, când a simţit-o pe Mita venind pe drum să-şi umple găleata cu apă, s-a băgat dedesubt. Eu, cocoţat în nuc, pregătisem ghiulele două buzunare de nuci.

N-a mai fost nevoie de ghiulele! Când s-a clătinat grămada de frunze şi frate-meu a urlat sărind într-un picior, baba a leşinat căzând ca o balegă în mijlocul drumului.

L-am strigat pe tata, speriaţi. Cu o ciutură de apă a înviat-o.

– Cum arăta arătarea aia spurcată, Ionele maică? Păcatele mele fără număr!... Nu cumva era călugăr?

Odată, mai spre primăvară, tata a găsit sub nuc un pui de veveriţă. Să fi avut câteva zile. L-a luat în casă, altfel murea, şi l-a hrănit cu lapte proaspăt muls de la vacă. I l-a dat cu pipeta de la medicamente. A avut viaţă!... A crescut, ne-am legat de el şi el s-a învăţat cu noi.

Tata a bătut un cui în tavan. Apoi i-a cusut o mănuşă din pânză îmbrăcată cu piele de oaie şi a prins-o cu sfoară de cuiul îndoit. Cea mai mare plăcere a puiului de veveriţă era să sară direct în mănuşă şi să se balanseze toată ziua. Uneori, friguros, te trezeai cu el sărindu-ţi pe umăr şi intrându-ţi pe la gât în jos sub bluză, în culcuşul cald.

Într-o zi, a găsit fereastra către nuc deschisă şi a pornit în marea lui expediţie. Credeam sincer că nu se mai întoarce, dar seara a intrat înapoi pe geam. De la o vreme învăţase libertatea şi ne vizita tot mai rar. Primea totdeauna alune şi sâmburi de nuci.

Altădată, trecea pe vale Nică al lui Patraulea, beat. Sprijinindu-se din gard în gard şi cântând. În dreptul nostru s-a alipit cu spatele de tulpina nucului pentru odihnă. Puiul de veveriţă l-a văzut şi i-a sărit în spate să se cuibărească la căldură. Ochii îi luceau liniştiţi. Patraulea a strigat speriat, parcă trezit subit din băutură.

– Sări, Ionele, că mi-a zărghit dracul în spate, de la tine din bătătură! S-a împins în tulpina nucului până a simţit bietul animal zdrobit sub el. Tata a ieşit afară la poartă, a văzut beţivul proptit în nuc şi coada veveriţei ieşind afară din cămaşă. Nu mai mişca. Scos din fire, i-a dat o palmă lui Patraulea cu sete, a trezire.

– Beţivul dracului, mi-ai omorât veveriţa!

Ion Toma IONESCU

Mălini*



Demoni gri au mitraliat cu gloanţe de gheaţă satul. Pomii s-au revoltat şi au ridicat către cer roadele necoapte. Grădinile au devenit un imens cimitir vegetal. Miroase a ceapă. Porumbul este zdrobit. Cartofii au frunzele rupte şi găurite. Cireşul de pe hatul care delimitează ogorul meu de cel al bătrânei Ema a rămas fără roade. La rădăcinile lui s-au adunat mii de cireşe pe jumătate coapte. Straturile arată ca şi când ar fi fost călcate în picioare de milioane de infanterişti.

Pe şosea zace, într-o baltă de sânge, pisica Svetlana. Peste ea au trecut sute de maşini şi faetoane. Lângă ceea ce a fost cândva capul ei zăresc lichid verde. Bănuiesc că a fost otrăvită, apoi aruncată în mijlocul şoselei pentru a lăsa impresia că a avut un accident. Încerc să adun bucăţile de carne, maţele, blăniţa Svetlanei. Reîncepe ploaia.

Trebuie să repar şopronul. Acolo depozitez lemnele pentru iarnă, tărăboanţa, scările. Dacă aş aduce o echipă de profesionişti m-ar costa foarte scump. Am ales să îl chem pe Varlam Moroi, un consătean priceput în ale dulgheriei. Varlam este trecut de şaizeci de ani şi nu cere bani mulţi pentru ce lucrează. Varlam este mahmur. Trebuie să aştept să îi treacă senzaţia de rău, abia apoi vom începe lucrul.

Ridicăm şopronul cu aceleaşi mijloace folosite pe vremea bunicilor mei. Dăm jos azbestul de pe şopronul vechi. Două coli pârâie şi se rup.

- Aliluia, spune Varlam. Trebuie altele. Pe astea nu o să le mai putem bate la loc.

- Punem una peste alta, încerc eu.

- Nu se poate, repetă Varlam. Cum baţi chiroanele, cum crapă.

- A dracu treabă!

- Caută două coli noi, astea nu mai merg!.

Nu toate bârnele vechiului şopron sunt putrede. Sortez ce este cât de cât sănătos, iar resturile putrede le arunc în livadă, sub mărul pădureţ. Pentru talpa şopronului am nevoie de o bârnă cu o lungime de şase metri. Un pădurar care stă prin apropiere mi-a dat o bârnă, iar Varlam o verifică.

- Îi bună, da' e oleacî mai mare. Hai să o tăiem cu ferăstrăul! Adă o capră pentru tăiat lemne!

- N-am capre, nea Varlame. De niciun fel.

- Adă un scaun sau o băncuţă! Las' că ne descurcăm noi.

Aduc o băncuţă de lemn. Ferăstrăul este de fapt o pânză de joagăr cu două capete de lemn, trecut de suta de ani. Varlam înseamnă locul unde trebuie să tăiem. Plouă încet, dar nimănui nu îi pasă. Nu avem pelerine sau alte haine impermeabile. Muncim fără să ne pese de ploaie.

Între timp, trupele de intervenţie ale jandarmilor suceveni s-au postat la poarta vecinului de peste drum. Numele vecinului meu este Linel. În ultimele zile s-a distrat aruncând cu pietre în porţile şi gardurile vecinilor. Eu nu am avut probleme cu el, dar ceilalţi vecini au sunat la 112. Mascaţii sunt în număr de patru şi sunt însoţiţi de şeful de post din localitate. Unul dintre jandarmi filmează. Câţiva copii s-au suit pe gard.

- Îl împuşcaţi?, întreabă un copil roşcovan.

Copilul pare fericit, iar prietenii săi care au telefoane sunt pregătiţi pentru a surprinde evenimentul.

Şeful de post strigă cât poate de tare, dar nu intră în curte.

- Ăştia nu au mandat de la procuror, spune Varlam. Pierdem timpul. Hai înapoi la treabă! Vecinul tău nu o să le dea drumul în curte.

- Da' priceput mai eşti nea' Varlame!

Mascaţii mai stau câteva minute, apoi urcă în maşini şi pleacă. Puştanii sunt dezamăgiţi. Ne întoarcem la muncă. Varlam povesteşte tot felul de întâmplări din tinereţea lui.

- De sfântul Ilie mergeam la iarmaroc, la Fălticeni. Cu căruţa mergeam. Într-un an m-am dus cu moşul meu şi cu alţi copchii de pe uliţa mea. Iarmarocul se făcea în dealul târgului.

- Unde a fost şi târgul de animale?

- Aşa, acolo. Moşul s-a dus la un neam de-al nostru şi s-a pus pe băut. Eu am rămas în târg şi mi-am cumpărat opinci din cauciuc de motoretă.

- Cum adică?

- Se vedeau ridurile de la cauciucuri.

- Aha!

- Da. Oamenii plecau din târg şi moşu' nu mai venea. Abia spre seară a apărut şi m-a dus acasă. Eh, fain mai era!

Îmi este greu de înţeles cum poate ţine minte atâtea întâmplări şi oameni de care nimeni nu mai pomeneşte.

- Auzi, nea' Varlame, da' pe un doctor cu numele Calalb îl ştii? Mi-a trimis mesaj pe internet, acum ceva timp.

- Îl ştiu. Era un bărbat elegant. Foarte elegant. Da' a fost demult asta. Nu a mai venit prin Mălini.

Cioplim amnarele şopronului. Bârnele vechi nu ajung, aşa că folosesc câteva scânduri de la gardul vechi dinspre stradă. Acum doi ani am înlocuit gardul cu un altul mai sănătos, iar ca stâlpi am folosit şine galvanizate. Ploaia nu se opreşte. Am putea să luăm o pauză, dar asta ar însemna să nu mai terminăm azi. Începe să fulgere. Varlam continuă să povestească.

- Am mai prins o ploaie cu gheaţă ca aceea de ieri când eram copchil. Mergeam cu vacile pe coastă. Când a început să fulgere am fugit şi m-am ascuns în Prisos. Gheaţa era mare, ca un cartof de sământă. Măi, şi o trăsnit odată tare de tăt. Am văzut apoi fum mare dinspre sat. Ardea grajdul lui Mândăchel, vecinul Gripinei, infirmiera de la spital, Dumnezău s-o ierte că s-o prăpădit.

O ştiu bine pe Gripina. Venea des pe la noi. Prin anii '90 vindea soluţie de furadan sătenilor. Oamenii stropeau cartofii împotriva gândacilor de Colorado. Habar nu aveam cât de periculoasă era acea soluţie.

- Hai să punem colile de azbest!, cheamă Varlam.

Am mai adus două coli vechi de la un vecin. În partea de jos folosim coli mici, iar în partea de sus coli mari. Decupăm dintr-o cameră veche de bicicletă petece în care înfigem piroanele.

- Sub talpa şopronului ai sî aduci chietriş. Ci să-ţi fac dacă nu ai făcut temelie de ciment. Da' nu ştiu unde am pus creionu' cel roş.

- Care creion?

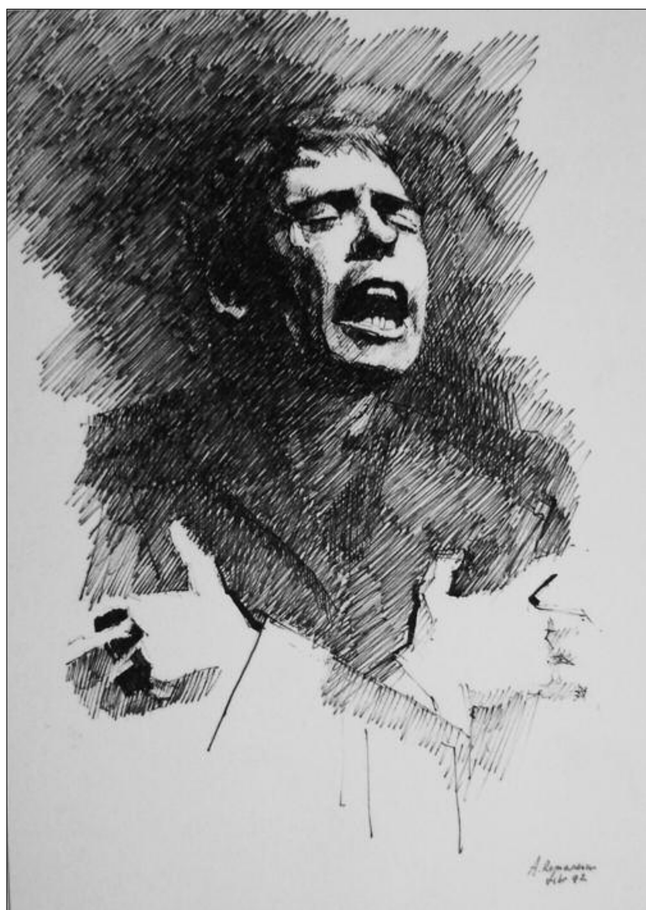
- Creionu' de tâmplărie.

Plătesc omului şaizeci şi cinci de lei, o nimica toată faţă de cât mi-ar fi luat o echipă de profesionişti. Cred că numai berea şi ţigările pe care ei le-ar fi cerut m-ar fi costat atât. Mă întorc obosit în livadă şi privesc amestecul dureros al plantelor. Un singur strat de usturoi a mai rămas în picioare. Norii plumburii pleacă înspre sud, către Cornu-Luncii şi Fălticeni. Pentru o clipă cerul este de un albastru sfidător. E ca şi cum Dumnezeu ar fi schimbat durerea în speranţă. Se aud clopotele satului. A murit cineva. Sau poate că după ce demonii mitraliază cu gloanţe de gheaţă un sat, clopotele bat singure.

Îmi amintesc că trebuie să îngrop ce a mai rămas din pisica Svetlana. Hârleţul muşcă din pământul care musteşte de apă. Clopotele bat neîncetat.

Eduard DORNEANU

*Volumul 1 – capitolul 1



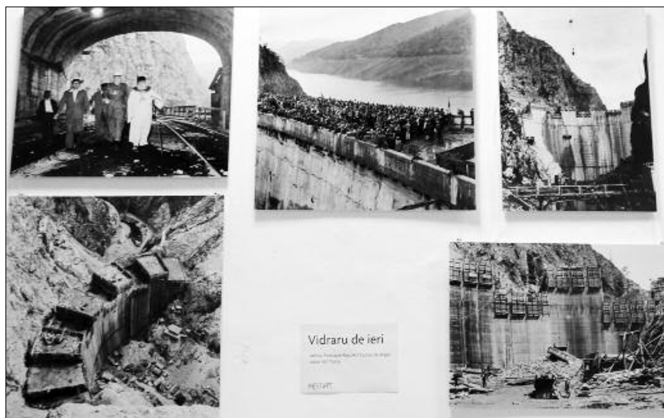


Jacques Brel. Grafică de Adina ROMANESCU

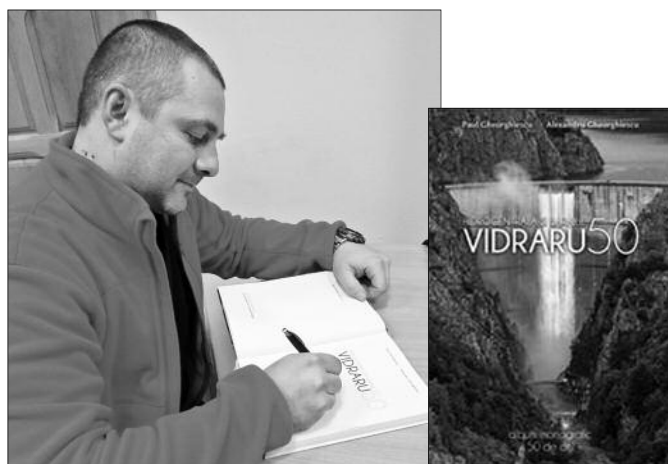
VIDRARU 50 – lansare de album şi expoziţie omagială, la Biblioteca Judeţeană Argeş

Albumul monografic și expoziția omagială **Vidraru 50** dau măsura frumuseții nepervertite, a minții strălucite, a voinței, a patriotismului, în ultimă instanță, a eroismului, pe care românii le-au zidit, precum odinioară Manole pe Ana, în Barajul și în Hidrocentrala de la Vidraru.

Autorii albumului sunt **Paul Gheorghiescu** – inginer cu peste 40 de ani de activitate în domeniul hidroenergetic, membru de onoare al Comitetului Român al Marilor Baraje, **Ducu Gheorghiescu** – inginer, salvamontist și fotograf, membru al Societății Fotografilor Americani, și **Ion Turcu**, ridicat la ceruri, căruia îi aparțin cele mai multe dintre fotografiile din album, intrate acum în colecția Asociației *Rest.Art* din Curtea de Argeș, sub egida căreia a apărut lucrarea.



10.000 de oameni, 5 ani de efort susținut, peste 500 de kilometri pătrați de lucrări desfășurate și o performanță absolută – inaugurarea, în decembrie 1966, a primei capodopere inginerești românești, a cărei execuție a demarat în octombrie, 1963. Acestea sunt primele repere, care stârnesc interesul, dar și mândria națională, într-o vreme cu prea puțini eroi și parcă fără nicio vocație.



Printre invitații speciali, s-a aflat ing. **Valeriu Pop**, fost ministru al Mediului, între anii 1990-1992, fost ambasador al României în Canada, în perioada 1992 – 1995, implicat îndeaproape în procesul de realizare a acestui proiect de anvergură. Excelența Sa a ținut să sublinieze, pe lângă valoarea monografică și omagială a albumului, importanța lui tehnică. Sunt prezentate, cu lux de amănunte, primele scheme de amenajare, soluțiile de construcție, unele de pionierat, generate de accidentele geologice, sunt descrise avariile nemaiîntâlnite, până atunci, nicăieri în lume.

Evenimentul din luna trecută, de la Biblioteca Județeană Argeș, a fost inclus în suita manifestărilor dedicate Zilei Artei Fotografice în România, sărbătorite, din 2010, pe 11 ianuarie.

Denisa POPESCU

Profu' de pian, cu post piteştean



Răzvan Victor Dragnea. De la Capitală, la vreo treizeci şi. Universitar tot mai cunoscut. Şi recunoscut pentru munca sa la claviatură. Având recitaluri şi concerte des pe la filarmonici. Deplin meritat şi justificat. Forţa şi viteza, atuuri, vădit. Tuşeu apăsat, viguros, pregnant. Degete sprinţare, iuţeală-n mişcare. Cutezanţă, siguranţă şi randament consistent...

M-a uimit din nou la ceas de Brumar. Atent ascultându-l o oră juma', chiar în amfiteatru. Cum i-a tălmăcit în chip strălucit pe Prokofiev, Bach – Busoni, Liszt şi Rachmaninov. Fără partitură, cu dezinvoltură. Cu intensitate şi velocitate revărsând spre noi sunete şuvoi. Meşter aşezate, la fix închegate. În patru lucrări cert cu greutate şi dificultate. Oferite nouă de tânăru' prof, făţiş cu trăire şi cu dăruire. Cu vocaţie clară de vrednic solist, riguros notist, dibaci pianist...

L-am bănuit, cu temei, de talent. L-am urmărit permanent şi azi sunt convins de lucrul acest. Voi continua, cu convingerea că are-a cânta ani îndelungaţi. Iară pe studenţi, multe-a-i învăţa şi a-i promova p-ăia talentaţi...

Adrian SIMEANU

S-au întâmplat la Centrul Cultural Piteşti

■ 2 februarie: Simpozionul cu tema *România între Uniunea Europeană şi Spaţiul Schengen*, în cadrul dezbaterilor publice lunare. Organizatori: Centrul Cultural Piteşti, prin Clubul de Istorie *Armand Călinescu*, redacţia revistei-document *Restituiri Piteşti* şi Şcoala Militară de Maiştri Militari şi Subofiţeri a Forţelor Terestre *Basarab I*. Coordonator: referent Marius Chiva, redactor-şef revista-document *Restituiri Piteşti*.

■ 8 februarie: Colocviul cu tema *Poveşti despre onoare: o istorie a duelului*, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul *Istorie şi istorii cu Marin Toma*. Organizator: Centrul Cultural Piteşti, prin Clubul de Istorie *Armand Călinescu* şi redacţia revistei-document *Restituiri Piteşti*. Coordonator: istoricul Marin Toma, secretar general de redacţie al revistei-document *Restituiri Piteşti*.

■ 9 februarie: Medalion literar-muzical susţinut de profesoara de pian Ilzi Sora, designerul Violeta Stan şi medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu: recital liric din creaţia poetei Elena Daniela Constantinescu, notar public, şi a medicului-poet Constantin Teodor Craifaleanu. Coordonator: referent Marius Chiva.

■ 10 februarie: Cenaclul *Armonii Carpatine*. Organizatori: Centrul Cultural Piteşti, redacţia revistei *Carpatica*, Liga Scriitorilor Români şi de Expresie Română de Pretutindeni-Filiala Argeş. Coordonator: redactorul-şef al revistei *Carpatica*, scriitorul Nicolae Cosmescu.

■ 13 februarie: Simpozionul cu tema *Numerologia şi personalitatea omului*. Organizator: Centrul Cultural Piteşti. Coordonator: decriptologul George Dănică.

■ 14 februarie: Proiectul cultural sub genericul *Cultură şi civilizaţie veche românească*, cu tema *Valori culturale în opera Sfântului Voievod Neagoe Basarab*, susţinut de lector univ. dr. Marius Andreescu, judecător la Curtea de Apel Piteşti. Organizator: Centrul Cultural Piteşti, prin Clubul de Istorie *Armand Călinescu* şi redacţia revistei-document *Restituiri Piteşti*. Coordonator: referent Marius Chiva, redactor-şef revista-document *Restituiri Piteşti*.

■ 15 februarie: Clubul literar-artistic *Mona Vâlceanu*, avându-l invitat pe diplomatul Ion Pătraşcu. Organizator: Centrul Cultural Piteşti. Coordonatori: prof. Gabriela Georgescu, prof. Mona Vâlceanu, referent Marius Chiva.

■ 16 februarie: Întâlnirea literară lunară sub genericul *Printre cărţile oamenilor de cultură argeşeni*, având ca invitat pe medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu. Organizatori: Centrul Cultural Piteşti, Inspectoratul Şcolar Judeţean Argeş şi Palatul Copiilor Piteşti. Coordonator: referent Marius Chiva.

■ 20 februarie: Simpozionul cu tema *Omul legal şi omul ilegal*, în cadrul proiectului de dezvoltare personală sub genericul *Feţele Omului*. Organizatori: Centrul Cultural Piteşti şi Direcţia de Sănătate Publică Argeş. Coordonatori: psihologul-clinician Radu Vasile Şerban, din cadrul DSP Argeş, şi referent Marius Chiva.

■ 21 februarie: Proiectul cultural-educativ sub genericul *Poveşti de viaţă-poveşti de suflet cu Denisa Popescu*, avându-l invitat pe medicul cardiolog Adrian Tase. Organizator: Centrul Cultural Piteşti. Coordonator: poeta Denisa Popescu.

■ 22 februarie: Spectacol literar-muzical dedicat Zilei de Dragobete, susţinut de Trupa de Teatru *Robertto*. Organizator: Centrul Cultural Piteşti. Coordonator: artistul Robert Chelmuş.

■ 23 februarie: Lansarea cărţii *Modelul deformat-America de la Tocqueville la Carter*, a gânditorului Thomas Molnar, tradusă din limba franceză de profesorul Manuel Valeriu. Organizatori: Centrul Cultural Piteşti şi Fundaţia Literară *Liviu Rebreanu*. Coordonatori: prof. Allora Albulescu şi traducătorul Manuel Valeriu.

■ 24 februarie: Spectacolul muzical-literar *De Dragobete iubeşte româneşte!* Organizator: Centrul Cultural Piteşti. Coordonator: cantautorul Tiberiu Hărăguş.

■ 27 februarie: Concert cameral susţinut de elevi ai Liceului de Arte *Dinu Lipatti* Piteşti, coordonaţi de prof. Cristina Popescu. Organizatori: Centrul Cultural Piteşti şi Liceul de Arte *Dinu Lipatti* Piteşti. Coordonator: profesoara de flaut Cristina Popescu.

■ APARIŢII EDITORIALE: Revista lunară de literatură CAFENEAUA LITERARĂ (nr. 2/2017); Revista lunară de cultură ARGEŞ (nr.2/2017); Publicaţia lunară INFORMAŢIA PITEŞTENILOR (nr. 2/2017)

Notă: Poezia *Vin colindătorii*, publicată în nr. trecut al revistei noastre, îl are ca autor pe Radu Gyr.

Cafeneaua literară

Revistă lunară editată de
Centrul Cultural Piteşti

sub egida
Consiliului Local Piteşti şi a
Primăriei municipiului Piteşti

Fondată în ianuarie 2003

REDACŢIA

Director: Virgil DIACONU
Redactor-şef: Marian BARBU
Redactori: Nicolae EREMIA
Gheorghe FRANGULEA
Ion PANTILIE
Denisa POPESCU
Liliana RUS
Florian STANCIU
Corespondenţi:
Elisabeta BOŢAN (Spania)

Culegere:
Ioana NACIU

Corectură:
Liliana RUS

Tehnoredactare:
Simona FUSARU

Prezentare artistică:
Virgil DIACONU

ADRESA REDACŢIEI:

Centrul Cultural Piteşti,
Cafeneaua literară,
strada Craiovei nr. 2, bl. G 1,
sc. C, et. I, Casa Cărţii, 110013,
Piteşti
Tel./fax: 0248/216348

http://www.centrul-cultural-pitesti.ro

Cont: 50104122256,
Trezoreria Piteşti
ISSN: 1583-5847

Responsabilitatea asupra conţinutului textelor revine autorilor, conform legii.
Autorii pot avea şi alte opinii decât ale redacţiei.

Manuscrisele primite la redacţie nu se înapoiază.

Tiparul executat la
S.C. Tiparg S.A.,
tel.: 0248/221.348,
e-mail: office@tiparg.ro.

Antologie de poezie contemporană românească Contemporary Romanian Poetry An Anthology

La editura online *Contemporary Literature Press* a apărut în luna ianuarie a acestui an volumul *Antologie de poezie contemporană românească/ Contemporary Romanian Poetry An Anthology*, texte paralele, editate de Lidia Vianu, traduse din limba română de studenţii MTTLC şi şase poeţi englezi: Maggie Butt, Katherine Gallagher, Alwyn Marriage, Jeremy Page, Peter Phillips, Anne Stewart.

În antologia bilingvă sunt cuprinşi 28 de poeţi: Emil Brumaru, Romulus Bucur, Mircea Cărtărescu, Nina Cassian, Gabriel Chifu, Dan Mircea Cipariu, Nichita Danilov, Virgil Diaconu, Mircea Dinescu, Marian Drăghici, Teodor Dună, Şerban Foarţă, Ovidiu Genaru, Ioana Ieronim, Nora Iuga, Claudiu Comartin, Angela Marinescu, Ioan Moldovan, Aurel Pantea, Nicolae Prelipceanu, Marta Petreu, Adrian Popescu, Robert Şerban, Dan Sociu, Cassian Maria Spiridon, Bogdan Al. Stănescu, Liviu Ioan Stoiciu, Matei Vişniec.

Redau mai jos nota prof. univ. **Lidia Vianu**, care însoţeşte volumul:

„În anul 2016, *Masteratul pentru Traducerea Textului Literar Contemporan* (MTTLC) a împlinit zece ani de la înfiinţare. Cu această ocazie, în aprilie 2016 am organizat prima ediţie a Atelierelor de Traducere Literară Bucureşti, care a fost sprijinită de Universitatea Bucureşti, Institutul Cultural Român, Uniunea Scriitorilor din România şi Muzeul Naţional al Literaturii Române.

Poemele din această antologie au fost selectate şi traduse într-o primă etapă de masteranzii MTTLC, ca parte din disertaţia lor finală. Ele au fost apoi discutate la cursuri cu profesorii programului. Abia după aceea, au venit la Bucureşti şase poeţi englezi care le-au stilizat: Maggie Butt, Katherine Gallagher, Alwyn Marriage, Jeremy Page, Peter Phillips şi Anne Stewart. Poeţii au fost traduşi la recomandarea Uniunii Scriitorilor.

Un volum de poeme ale celor şase poeţi stilizatori a fost publicat chiar în timpul desfăşurării atelierului, de Editura Integral, partenerul pe hârtie al editurii noastre online. *Contemporary Literature Press* va publica foarte curând un volum de amintiri legate de această primă încercare de a aduce la aceeaşi masă de lucru tineri traducători români şi poeţi englezi.

ATLB a dovedit că, în ciuda faptului că traducerea de poezie nu aduce un venit care să asigure existenţa traducătorului, traducătorii – mai tineri ori mai puţin tineri – nu se dau bătuţi.

A doua ediţie a Atelierului de Traducere Literară Bucureşti se va organiza în **martie 2017**. MTTLC şi *Contemporary Literature Press* mulţumesc tuturor celor care sprijină acest atelier, şi, nu în ultimul rând, printre ei trebuie menţionată Oana Boca Stănescu, organizatoarea lui ca manifestare culturală." (**C.L.**)

USR
MTTLC: 1996-2016
INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN
Contemporary Romanian Poetry
An Anthology
Antologie de poezie contemporană românească
Parallel Texts. Texte paralele
Translated from the Romanian by MTTLC students
and
Six English Poets:
Maggie Butt
Katherine Gallagher
Alwyn Marriage
Jeremy Page
Peter Phillips
Anne Stewart
Contemporary Literature Press
Edited by Lidia Vianu
http://editura.mttlc.ro
The University of Bucharest. 2017



